

GAZDASÁGI LAPOK

36. szám

Megjelenik minden vasárnap

1907. Szeptember 8.

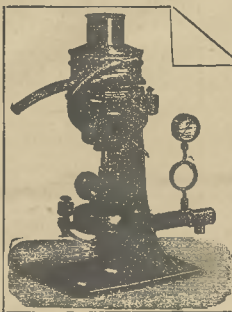
ALFA-SEPARATOR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN. تریدین یونیورسٹی

TEJGAZDASÁGI
GÉPGYÁR. تریدین یونیورسٹی

Iroda, raktár és gyártelep:
VI., Lomb-utca 11.

Alfa-Laval Separatorok
kézi és erőhajtásra
40–2000 ltr óránkénti munkabírással.
Mindennemű tejgazdasági eszközök
és gépek gyártása, Tejgazdasági telepek
berendezése és átalakítása. Díjtalan
tanácsadás minden tejgazdasági
kérdésben. Árjegyzékek, tervek
és költségvételek bérmentve.

Több mint 770 első díj!

Több mint 500.000 Alfa-Laval
Separator az egész világon!

!! Az Alfa-Laval Separator a legjobb !!

Szuperfoszfátot,

== Stassfurti kainitot, ==
Stassfurti káitragyasót

40% káli tartalommal, továbbá mindennemű egyéb

műtrágyafélélet

azonkívül rézgáliczot (98–99%) elismert
kifünő minőségben
legolcsóbban szállít a

„HUNGARIA” műtrágya-, kén- és vegyipar-részvénytársaság
Budapest, V., Fürdő-utca 8. szám.

Őszi vetésre

ajánljuk — a meddig a készlet
tart — az általánosan elterjedt
mely számos gazda egybehangzó értesítése és a magyarországi m. kir. gazda-
sági akadémia növénykísérleti állomásnak több buzaajtával végzett vetési
kísérlete szerint szem- és szalma-hozamra nézve első helyen áll. Ez évben
is, midőn az ország nagy részében a buza termés eredménye igen rossz,
nálunk 1200 □-éles holdankint 13 métermázsánál több buza termett.

Diószegi óriási buzáunkat,

Diószegi óriási buzáunkat, amely a magyarországi m. kir. gazda-
sági akadémia növénykísérleti állomásnak több buzaajtával végzett vetési
kísérlete szerint szem- és szalma-hozamra nézve első helyen áll. Ez évben
is, midőn az ország nagy részében a buza termés eredménye igen rossz,
nálunk 1200 □-éles holdankint 13 métermázsánál több buza termett.

Diószegi czukorgyár, Diószeg (Pozsonymegye).

Mindenféle

Szivattyuk

házi és nyilvános használatra, gyárépítkezések és ipari czélokra.

Vas- és ólomcsövek bármely nagyságban.

ISTÁLLÓ-VEZETÉKEK.

Mérlegek

legujabb és javított rendszerűek.

Szivattyuk és Mérlegek

tejgazdasági üzemekre kaphatók:

W. GARVENS

Központi és főiroda: „Garvenswerke” Bécs II.,
Handelsquai 130.

Mintatelep: Wien I. Schwarzenberg-Strasse 6.

Katalógusok és árjegyzékek díjtalanul és portómentesen küldünk.

Őszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

es illag védjeggyel

helyesen alkalmazva, min-
legolcsóbb foszforsavas mű-
munkákkal és áraján-

den növénynek legjobb és
trágyája, — Kivánatra szak-
lattal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrassy-út 49.

Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre! Minden zsák ólomzárval és tartalomjelzéssel van ellátva.

Szuperfoszfát- műtrágyákat

a legolcsóbb napi árakon szállít a

„KLOTILD” Első Magyar

Vegyipar Részvénytársaság

BUDAPEST, V., Nádor-utca 4. szám.

Heucke A. Hausneindorf gőzeke-gyár gőzeke-készleteit

Kitünő rendszerű

szállítja a magyarországi vezérképviselőt:
Komárom-vidéki takarékpénztár r.-t. Komáromban.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORÓZMOS LÁSZLÓ
1846-ban.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV: Hozzánk mezői gazdaságunkba helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Égész évre	16 kor.
Fél évre	8
Negyed évr.	4

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Muzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető költségek a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pónók a kiadóhivatalhoz eszmenendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala vess fel.
Arjegyzzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutajros árban fogad-
tának el.

A VIII-dik országos gazdakongresszus Pécsen.

Mintegy 600 gazda az ország minden részéből adott egymásnak találkozót a pécsi kiállítás alkalmával rendezett gazdakongresszuson. A nagy gyűlés e hó 3-ik és 4-ikén folyt le. Előre megállapított országos érdekű kérdések kerültek megvitatás alá, — de gróf Dessewffy Aurél a kongresszus elnöke nagyon helyesen a nagy látta, hogy egy legeslegeső rangu kérdést, a szerb állatbehozatal kérdését is szőnyegre hozza. Szép megnyitói beszédében arra kérte a kormányt, hogy a szerb élőállat behozatalt tiltsa el, nehogy gyönyörűen fejlődő állattenyésztésünk veszélyeztetve legyen. A jelenlevő Darányi miniszter dodmai választ adott, kijelentve, hogy csak oly kereskedelmi szerződés köthető meg Szerbiával nyugodt lélekkel, a mely a magyar állategészségűgnek az oltalmát minden körülmények között föltétlenül biztosítja. Tehát az állategészségűgnek lesz oltalma. Értelmezheti ezt a választ mindenki úgy, a hogy akarja. Ezen érdekes epizód után következett a mezőgazdasági érdekképviselet szervezésének kérdése. A vita főleg a körül forgott, hogy kerületi vagy megyei legyen-e a kamarák? A miniszterium álláspontja a kerületi kamarák mellett volt és ezt képviselte Rubinek javaslata. Ez keresztűli is ment. A mi álláspontunk ismeretes. Mi a vármegyei kamarák álláspontján állottunk mindig, mert úgy fogtuk föl, hogy a megyei kamarák megvalósításával a gazdák érdekképviselete komoly dolog lesz. A kerületi kamaraktól nem sokat várunk, és így a hozott határozatnak a magyar gazdák nem örülhetnek, mert nagyon keveset várhatunk tőlük. Egy pár sinecurával több. Semmi egyéb. Különbön maradtunk a réginel. Egy elragadtatással fogadta a kongresszus gróf Mailáth József előadását az agrárprogramról. A gróf a

gazdák szíve szerint beszélt, és habár csak főbb pontokat ütött meg, a melyek egy agrárprogramba jól beillenek, de azokat ki nem merítik, — azért mégis jó alapul fognak azok szolgálni egy egészséges agrárprogramm teljes fölépítéséhez. Hensch Árpád előadása a gazdasági üzemek átalakításáról iszonyu nagy tárgy. Csak dióhéjban kerülhetett tárgyalás alá. Kiindulási pontnak ez sem rossz. Végre Hertelendy Ferencz hozta elő a *czigánykérdést*, azaz, hogy a czigányok maguk hozták elő — iszonyatos rablásait és gyilkosságaikkal, melyek napirenden vannak. Hogy a czigánygyerekek 7 éves korukban az állam gondviselése alá kerüljenek, — radikális és oly javaslat, a melylyel mindenki egyetért.

A kongresszus tehát oly kérdéseket taglalt, a melyek mindenkit érdekelnek, s érthető a nagy érdeklődés, a melylyel a gazdák részéről találkoztunk. A menüjire a kongresszus lefolyásáról dióhéjba szoritottan a följegyzéseket meglehetően tenni, itt közöljük annak lefolyását, fölládozva lapunk szokott anyagát ezen érdekesítő mozzanat ismertetésére.

A kongresszus megnyitása előtt örgróf Pallavicini Ede, a rendező bizottság elnöke, üdvözölte a gyűlés védnökét Darányi földmívelési minisztert, egyuttal ajánlotta, hogy a gyűlés elnökévé gróf Dessewffy Aurélt válasszák meg. Az indítvány nagy lelkesedéssel elfogadtatván, gróf Dessewffy elfoglalta az elnöki széket és megnyitotta a kongresszust az itt következő beszéddel.

Gróf Dessewffy beszéde.

Mélyen tisztelt nagygyűlés! Először is köszönetemet akarom kifejezni afelett, hogy irántam ezt a bizalmat méltóztattak tanusi-

tani, a melylyel megválasztottak az elnöki tisztégre. De ezzel kapcsolatosan mielőtt a mai tanácskozásokhoz fognánk, örömmel akarok kifejezést adni afelett, hogy ily számosan méltóztattak megjelenni, a hol ugyszólván az ország minden vidékének képviseletét látom. Ebből látom azt, hogy az időnként tartani szokott gazdakongresszusokkal és gazdatársadalmi összejövetelekkel sikerülni fog az egész gazdaközösségünket érdeklő nagy ügyek képviseletéhez tömöríteni. Tudom azt, hogy e tekintetben nincs egyetértés eddig a pillanatig közöttünk és hogy két irányzat van. Az egyik a szabad társulási irány és a másik, a mely inkább mint hivatalos szervezetet, melynek nézetem szerint az volna a nagy előnye, hogy sokkal nagyobb súlylyal, imponálónban léphetnének fel mindazon kérdésekben, melyek bennünket érdekelnek, melyek érdekkörünkbe vágnak. Méltóztatnak tudni, az érdekképviselet szervezése nem ma merül fel, nem könnyű dolog, de nekem az a nézetem és szerény kérésem a mai gazdagyléshez, hogy igyekezzünk e kérdésben egyöntetűleg és egyetemleg határozni, mert csak úgy fogunk valóban kiváló súlylyal felléphetni és azon szult kölcsönözni az ügynek, a melynek megoldását várjuk a földmívelésügyi minisztertől. (Élénk helyeslés.)

Nagy hálával és köszönettel vesszük azt, hogy a földmívelésügyi miniszter ur nemcsak megjelent a mi körünkben, hanem hogy a kongresszus védnökségét is elvállalni szives volt. Méltóztatnak ahhoz is hozzájárulni, hogy úgy a kiállítás rendező-bizottságának, a kiállítás igazgatóságának, a mely nemcsak a kiállítást rendezte, rendezésével, melyben nagy mérvet mutatja az ország e része mezőgazdasági és ipari fejlődésének, de a közönségnek és mindazoknak köszönetet mondjunk, kiknek a műben részük van. (Élénk helyeslés.)
Köszönettel tartozunk Pécs városának, Baranya vármegyének és a Baranya vármegyei gazdatársadalomnak is szives vendég-látásáért. (Eljenzés.)

TERMÉNYEINKET ÉRTÉKESITSÜK

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-u. 31.
utján.

Délvidéki gazdáink forduljanak ezirányban a kötelékünkben működő Délmagyarországi Mezőgazdák Szövetkezetéhez, Temesvár, Losonci-tér 8.

UGYANOTT

Korpa, konkoly, olajpogácsa, takarmánysziszt, szárított répaszelet, száraz moslák, malaiacsira, szörplé (melasse) és minden más erőtakarmány az ország bármely állomására legjutányosabb feltételek mellett szerezhető be.

Legyen szabad ezuttal rövid visszapillantást vetnünk ezután a bennünket érintő kérdésekre, a mint azok a nagyváradai gazdagylés után most jelentkeznek. (Halljuk! Halljuk!) Itt először is örömléteket és megelégedésünket kell kifejeznünk a felett, hogy elmúlt az a veszély, a melytől az egész évben féltünk, tudniillik, hogy egy arató-sztrájk, vagy nagyobb konvulsió nehezítette volna meg a mi egzisztenciánkat. E tekintetben is a földművelésügyi miniszter ur gondoskodásáért élünk és igazi örömléteket és elismerésünkre kell kifejezést adni azért, mert ő is közreműködött abban, hogy a veszély elhárult. De maunk is igyekeztünk e tekintetben egy szellemi téren, a sajtó útján, valamint egyesületi miközösünk útján is odahatni, hogy a veszély, a mitől tartottunk elhárításra. Örömlen konstatalhatom, hogy ez a veszély nem következett be.

Egy másik kérdés, mely bennünket preokupál, a gazdasági kiegyezés és a kereskedelmi szerződésnek kérdése. E tekintetben, mivel szerencsénk van itt tisztelhetni a földművelésügyi miniszter ur ó nagyméltóságát, legyen szabad hozzá egy óhajást, egy kérészt infézni és ezt az ó szives pórtfogásába ajánlani. (Halljuk! Halljuk!) Pértfogást tudni, hogy a kereskedelmi szerződések közül a balkán államokkal való, különösen a szerb kereskedelmi szerződések azok, a melyek még nyitvák, ezekre akarom felhívni a kongresszus figyelmét. Nincs kérdés szerintem, mely bennünket jobban érdekelné, mint a szerb elő állatok behozatala. Azt proponálom tehát, hogy habár nincs felvéve az a kérdés tárgysorozatunkra, járuljon hozzá a nagygyűlés azon indítványomhoz, hogy a kormányt felhívjuk, miszerint a megkötendő szerződésekben a szerbiai elő állatok behozatalát egyáltalában tiltsa meg, mert ezzel veszélyeztetve volna gyönyörűen fejlődő állattenyésztésünk jövője. (Élnek helyeslés.)

Ó nagyméltóság! annak tanúbizonyságát fogja látni, hogy ha a gazdaközönség ebben a kérdésben egyértelműleg állást foglal, hogy ez a közönség szívén viseli a nagy érdeket. Szólok még az érdekképviselet rendezésének szükségéről és a gazdaközvélemény szervezéséről.

Végül örömléteket adok kifejezést a felett, hogy a földművelésügyi miniszter ur ó nagyméltósága megtisztelte a kongresszust jelenlétével s ezáltal is meleg érzésnek adott kifejezést, melylyel a gazdaközönségiránt viseltetik. Bebizonyította azt, hogy egy előző minisztersége alatt, mint most is, rokonszenvvel viseltetik, következetesen kitart azon irányzat mellett, mely földművelésügyünk virágzását és gazdaközönségünk jólétét tűzte ki célul. Isten éltesse őt! Ezen kívánsággal nyitom meg a nyolcadik országos gazdasági kongresszust. (Zajos éljenzés.)

A többszöri zajos éljenzéssel megszakitott elnöki megnyitói beszéde után Darányi Ignác miniszter, a kongresszus védnöke emelkedett szólásra és a következőket mondotta:

Darányi miniszter:

Igen tisztelt kongresszus! Mindenekelőtt hálás köszönetet mondok ezen kitüntetett, meleg szavakért, a melyeket ezen kongresszus nagyérdemű elnöke, gróf Dessewffy Aurél ó excellenciája, a ki egy emberöltőt át fárada a magyar gazdaság érdekében, e küzdelemben, e munkában ereje az évekkel együtt nőtt, hozzám intézni sziveskedett. (Lelkes éljenzés.) Én, tisztelt kongresszus, bár jöhettem volna a megnyitásokra a kiállításnak, jöhettem volna más alkalommal, de készakarva ezen a napon jöttem. E napon azért, hogy a gazdaságsadalommal az érintkezést, a közvetlen érintkezést keressem, fen-

tarthassam (Élnek éljenzés.) és hogy méltónak mutakozzam azon nagybecsű bizalomra, amellyel önk engem a kongresszus védnökévé megválasztani kegyeskedtek. Ó excellenciája, a kongresszus elnöke igen érkekes beszédeben utalt a folyamatosan levő balkán-szerződési tárgyalásokra. (Halljuk! Halljuk!) Hát, tisztelt kongresszus, méltóztatnak bizonyára méltányolni az én helyzetemet, a a folyamatosan levő tárgyalások ideje alatt konkrét nyilatkozatokat nem tehetek, de annyit mégis hangsúlyozhatok egyfelől, hogy a Balkán-államokkal — első sorban Szerbiáról van szó — a kereskedelmi szerződések létrejöttét mindnyájan, egyetemes szempontból ószintén kívánjuk, de másfelől a kormány nem zárkózik el az elől, hogy az állatfajtagalom a mezőgazdaságnak mindig fontosabb és fontosabb alkatrészévé válik. Eszerint tehát csak oly kereskedelmi szerződés köthető meg nyugodt lélekkel, a mely a magyar állatfajtagességünknek az oltalmat minden körülmény között és feltétlenül biztosítja. (Élnek helyeslés.) Tisztelt gazdakongresszus! A nagyméltóságú elnök ur a tanácskozás tárgyai között utalt az érdekképviselet szervezésére is. Én azt az álláspontot foglalom el, miszerint a magyar mezőgazdaság azt a sulyt, a melytől megilleti, csak akkor fogja elérhetni, elfoglalni, ha azon nagy munkából, a mely reánk vár, mindenki, kormány, testületek és egyesek is a maguk becsületes részét kiveszik. És éppen azért én minden mozgalmat örömlen üdvözölök, a mely a társulás, az egyetértés munká felé vezet. Én azt tartom, hogy ezen mozgalmakban a gazdaközönség öntevékenységében a kormány nem akadályt, hanem saját helyzetének a megerősítését kell, hogy lássa. De midőn a mezőgazdasági érdekképviseletről szólok, akkor azt is meg kell jegyezni, hogy ezen ügy rendezése a legkevésbé sem tartozhatik azon ügyek közé, a melyeket mintegy oktrojszerűleg elintézni lehetne. Ha van dolog, a melyet közmegegyezésessel kell elintézni, úgy ez az. (Élnek tetszés.) Éppen azért helyeslem az elnök ur ó excellenciája tanácsát, hogy addig tanácskozzunk, kapacizáljunk, addig cseréljük véleményeket, míg olyan javaslatokkal lehet előállani, a melyről azt mondhatjuk, hogy ez a magyar gazdaközönség véleménye. (Zajos helyeslés.) Úraim! A jelen kiállítás példát nyújt arra, hogy mi eredményt lehet elérni, ha a mezőgazdaság és ipar tényezői vállaltve munkálkodnak együtt. Örömlen konstatalja ezt ó excellenciája, örömlen konstatalom én is ezt. Az ipari és kereskedelmi fejlődést nem volna helyes feltétekenkedéssel nézni, mert ideális állapot az, hogy nyusterményeket idehaza, az országban tudjunk feldolgozni s eszerint végeredményben az ipari fejlődés és a mezőgazdaság fejlődése az ipar fejlődésére vezet. De másfelől nem szabad elefedni sem az országnak, sem a törvényhozásnak, sem a kormánynak, egy percze sem, hogy Magyarország még hosszú ideig első sorban földművelési ország. Ezért mindazon életföltételeket, a melyekre a mezőgazdaság emelkedésének, haladásának szüksége van, a magyar mezőgazdaságnak meg kell adni. Azt hiszem, a jelszó az kell, hogy legyen, hogy mindent fejleszteni, mindent támogatni kell, a mi a magyar földhöz köt bennünket és mindent elkerülni és mindent hátráltatni és mindent távolítani kell, a mi ettől a magyar földtől elválaszt bennünket. Ezen jelszó alatt kell, hogy működjünk. Én meg egyszer köszönmőn a megnyitvánul bizalmat és ajánlom magamat szives jóindulatukba. (Zajos és hosszantartó éljenzés.)

A tanácsadások.

Darányi miniszter beszéde után Erreth János pécsi főispán üdvözölte szép beszédben

a kongresszust Pécs város nevében, utána Zsolnay Miklós, a kiállítás elnöke a kiállítási bizottság nevében mondtott üdvözölő szavakat. Ezután Szilassy Zoltán, a kongresszus főtitkára olvasta fel a megjelentek névsorát és a képviseleteket.

Ezután pedig áttért a kongresszus a tárgysorozatára.

A fedezetlen határidőüzenet.

Az előadások során elsőnek Zselénszky Róbert gróf beszélt a fedezetlen határidőüzenet eltörlesztéséről. A képviselőház utasította a kormányt, hogy még a folyó ülészakban terjeszsen elő javaslatot a *börze reformjáról*. Nem hiszi, hogy ez meg fog történni, bár szeretné, ha rossz profétának bizonyulna. A kormány alapos tájékozást kíván szerezni a gazdaközönség fölfogásáról, de ez csak arra mutat, hogy nem ismeri a gazdaközönség közvéleményét, a mely ebben a kérdésben régóta kialakult. A nyolcadik nemzetközi gazdakongresszus is határozottan állást foglalt a fedezetlen határidőüzenet ellen, mert káros hatással van az árak alakulására. A vámvédelem érvényesülését is hónapokra tudta előadni. Rövid törvénytervezetet olvas föl a határidőüzenet eltörlesztéséről, végül a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

A Pécsért tartott VIII. országos gazdakongresszus, tekintve, hogy a magyar gazdaközönség és annak minden orgánuma már tíz évnd tovább tárgyalja a tőzsdéi fedezetlen határidőüzenetet és annak vérszes következményeit, teljesen tájékozva érzi magát e kérdésben és egészen fölöslegesnek találja annak minden további megvitatását és fölszólítja a kormányt, miszerint Darányi Ignác földművelésügyi miniszter urat, hogy a jövő ülészakban okvetlen nyújtson be a törvényhozásnak egy, az ide mellékelte, Zselénszky gróf által szerkesztett tőzsdetörvénytervezet-höz hasonló szellemű javaslatot, a tőzsdéi forgalomnak szabályozása tárgyában.

Lóherer Andor szerint a fedezetlen határidőüzenet érdektelen játék, a melyet meg kell akadályozni, de azt kívánja, hogy a gazdak csupán a gabona-határidőüzenet eltörlesztés sürgecsék. Bizottság kiküldését kívánja, a mely véleges formában megállapítsa a törvénytervezetet. Mérey Lajos Lóherer indítványának mellőzését kéri, mert ez csupán az ügy előadását jelentené. Követelje a kongresszus, hogy a kormány a képviselőház határozata értelmében még ebben az évben terjeszse közre az ide vonatkozó javaslatát.

Seyfried dr. gazdasági akadémiai tanár szerint a törvényjavaslatnak nemcsak a fedezetlen határidőüzenet eltörlesztés kellene kimondani, hanem általában szabályoznia kellene a börtöt. Poroszkay Béla toronláti főügyész azt tartja, hogy a mig az amerikai börtözen meg nem tiltják a papirosbuzával való játékot, az eredmény, a melyet várunk, nem fog bekövetkezni. Zajos ellentmondás között kijelenti, hogy elegendő lenne a játék megfelelő korlátozása is. György Endre elfogadta a határozati javaslatot. A játék korlátozása nem elegendő, mert másként a kérdés meg nem oldható, mint a fedezetlen határidőüzenet teljes eltörlesztésével. A kongresszus azután a határozati javaslatot egyhangyul elfogadta Mérey módosításával, hogy a kormány még az idén terjeszsen elő javaslatot a papirosbuza eltörlesztéséről.

A mezőgazdasági érdekképviselet.

Rubinek Gyula, az OMEGE igazgatója, ismertette ezután az ő előadásában a mezőgazdasági érdekképviselet ügyét. Előjáróban nagy elismeréssel adózott Darányi földművelésügyi miniszternek, a ki a mezőgazdasági érdekképviselet régóta vajdó kérdését közelebb vitte a megvalósításhoz azzal,

Szivattyuk és Mérlegek

Különlegességi gyár:
GARVENSWERKE

Központi igazgatók:
Bécs, II., Handelsplatz No. 130.
Városi mintaraktár: Garvens W
Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

hogy a legutóbbi szaktanácskozások eredményeképpen 12 kérdést intézett a magyar gazdatársadalom vezetőihez, hogy milyen formában és milyen módon óhajtják a mezőgazdasági érdekképviselet eszméjét megvalósítani. Az országos fontosságú kérdésben a gazdasági egyesületek nagy többsége nyilatkozott és Rubinek igazgató, előadása további folyamán csoportosítva ismertetve a mezőgazdasági érdekképviselet intézményét abban a formában, a hogyan azt a gazdasági egyesületek többsége az OMGE-tel egyetértőleg megvalósítani óhajtja, a kerületi mezőgazdasági kamarák formájában. Miután ilyenek előadó álláspontját az OMGE és a vidéki gazdasági egyesületek túlnyomó többsége elfogadta, kéri a kongresszust, hogy ezen többségi álláspontot szankcionálja, a melynek eredményeképp remélhető, hogy Darányi Ignác földmívelési miniszter a kongresszus állásfoglalása nyomán a mezőgazdasági érdekképviseletről szóló törvényjavaslatot a képviselőház elé terjeszti s ezáltal az egész magyar gazdaközönség háláját a maga részére örökre biztosítja. Előadása végén az alábbi határozati javaslatot terjeszti elő:

A pécsi országos gazdakongresszus az OMGE és a vidéki gazdasági egyesületeknek a földmívelési miniszter által a mezőgazdasági érdekképviselet rendezése tárgyában feltett kérdésekre adott válaszok figyelembevételével a földmívelési miniszter tizenkét kérdésére a következőkben válaszol:

1. Egy-egy kamarai kerület mezőgazdasági, közlekedési és nemzeti viszonyok figyelembe vételével több törvényhatóság területére kiterjedő hatáskörrel alakíttassék.

2. A mezőgazdasági kamarák, mint véleményező, javaslattevő, kezdeményező és ellenőrző testületek szerepeljenek, szükséges azonban, hogy bizonyos ügykörben hatósági joggal is felruháztassanak. A kamarák munkaköre a javaslat szerint lenne:

a) kerületük mező- és erdőgazdasági viszonyainak állandó figyelemmel kísérése; b) a gazdasági egyletek, gazdasági körök ellenőrzése és nyilvántartása; c) a gazdatársadalom testületi és szövetségi szervezkedésének elősegítése és irányítása; d) a mezőgazdasági szakértelem fejlesztése; e) szakvéleményadás; f) a mezőgazdasági termelés belterjesége érdekében való közreműködés; g) a termények értékesítésének elősegítése; h) a gazda és alkalmazottai között felmerülő vitás ügyek elintézése; i) tenyészállatok törzskönyve ése; j) a helyi mezőgazdasági vonatkozású szokások nyilvántartása; k) az okleveles gazdatanúszték nyilvántartása; l) közreműködés a mezőgazdasági statisztikai adatok beszerzésénél; m) a munkaszövetés szervezése; n) működésükről, tapasztalataikról, stb. évente az országos kamarához, a földmívelésügyi miniszterhez és a törvényhatóságokhoz jelentéstétel.

3. A mezőgazdasági kamarák a területükön működő egyesületekkel és gazdakörökkel szerves kapcsolatba hozhatók olyképp, hogy a mezőgazdasági kamara egésze alatt a kerületi gazdatársadalmi testületek egy szövetséget alkossanak, a melynek kiküldöttel a kamara szakosztályainak működésében legalább tanácskozási joggal résztvesznek.

4. A kamarai illetékek fizetésére kötelezetk földbirtok minimumát elsö ízben a végrehajtási rendelet, később pedig a megalakult kamara maga határozhassa el. A földbirtok-

nál a kamarai illeték alapja a kataszteri tiszta jövedelem legyen. A kamarai illeték százalékos maximumát a törvény 1 százalékban, minimumát egynegyed százalékban állapítsa meg. Feltétlenül szükséges azonban, hogy a földadó-bevétel bizonyos hányada a törvény által a kamarák kiadásainak fedezésére biztosíttassék.

5. A kamarai illeték fizetésére nemcsak a földbirtokosok, hanem a mezőgazdasági iparúzó, gazdatiszták, erdészek, állatorvosok, egyesületi és szövetségi alkalmazottak is kötelezessenek jövedelmük és kereseti adójuk egy százaléka erejéig.

6. A kamarai tagok választása választási kerületenként történjék. Egy-egy választókerület a törvényhatósági joggal felruházott város, a rendezett tanácsú város és a közigazgatási járás.

7. Azok, a kik kamarai illetéket nem fizetnek, sem aktív, sem passzív választói joggal nem bírhatnak.

8. A passzív választói jog a magyar állampolgársághoz, magyarul irni és olvasni tudáshoz, büntetlen előélethez, bizonyos korhoz és meghatározott kataszteri tiszta jövedelemhez köttessék.

9. és 10. A kamarai tagok száma legfeljebb 120 legyen.

11. Az országos kamarai központ létesítése szükséges. A kamarák keretében kisebb körzetekre kiterjedő járási kamarák alkotása azonban felesleges, sőt káros. A mezőgazdasági kamaráknak helyi szervei a gazdasági egyesületek és gazdakörök legyenek s a hol ilyen még nincs, annak létesítésére törekedjék.

12. A mezőgazdasági kamarák az egész ország területén egyidőben léptetlenségek életbe.

Keglevich Gyula gróf nem hive a kötelező érdekképviseletnek, a mely csak a gazdaközönség újabb megadóztatását jelenti. A gazdasági egyesületek azért nem tudnak boldogulni, mert hiányzik a megfelelő központi vezetés. Határozati javaslatot terjeszt elő, a mely szerint a kongresszus a kamarai rendszert nem tartja a nehéz viszonyokkal küzdő gazdaközönség érdekében elfogadhatónak.

Miklós Ödön azt ajánlja, hogy a gazdasági egyesületek kamarákká fejlesszék ki s főbőli helyezték a kerületi kamarákat. Határozati javaslatot terjesztett be, hogy Desseffy Aurél gróf elnöktől a hatéttu bizottságot küldjenek ki, a mely a kérdést behatóan előkészítse.

Lähne Hugó azt ajánlja, a mondja ki a kongresszus, hogy a mezőgazdasági érdekképviselet a szabadtársulás alapján s a már meglévő egyesületek felhasználásával óhajtja szervezni. Az egyesületek fölött országos gazdasági tanács álljon, melynek tagjait felérésben a kormány, felérésben a gazdasági egyesületek választmányai nevezék ki. (Eláll eláll!) A költségekre a földadó egy százaléka fordíttassék.

Mezey Gyula, a Nyitra vármegyei Gazdasági Egyesület elnöke, a kerületi kamararendszer mellett foglal állást. Legalább 18 kamara legyen. Elfogadja az előadói javaslatot.

Bernát István szintén hozzájárul az előadói javaslatához, továbbá Mezey pótálásával Pálffy Réla gróf is.

Horváth Jenő, a Pozsony vármegyei Gazdasági Egyesület titkára csatlakozik Rubinek és Mezey javaslataihoz.

Cieatricis Lajos, a Csongrád vármegyei gazdasági egyesület elnöke, *Miklós Ödön* indítványát pártolja.

Poroszkay Béla felszólalása után Ugron Zoltán a pénzkérdéssel foglalkozik, a melyet nagyfontosságúnak itél. A költségekre szintén a földadó egy százalékát óhajtja igénybe venni. A kerületi rendszer hive. Elfogadja *Miklós* indítványát.

Serfőző Géza felszólalása után az elnök a tárgyalt feltevéseket felüggesztette és folytatását d. u. 3 órára tűzte ki.

A délutáni ülésen Eber Ernő volt az első felszólaló, aki határozati javaslatában kerületi és ezek által rendelt megyei kamarák szervezését kívánja.

Wittmann János üdvözlő a vezetőséget, hogy ezt a kérdést napirendre hozta. Nem ismer olyan nagy áldozatot, a melyet nem kellene hozni a gazdatársadalom szervezése érdekében. Minden módosítás nélkül elfogadja a javaslatot.

Bartal Béla sürgősnek tartja az érdekképviselet megalkotását, mert a legfontosabb kérdéseket most a gazdatársadalom megkérdezése nélkül intézik. Elvben a megyei érdekképviselet alapjára helyezkedik és csak azokon a helyeken, a hol ez nem lehetséges, kell több megyét csoportosítani.

Ógróf Pallavicini Ede figyelmébe ajánlja a kongresszusnak, hogy csak általános elvi kérdéseket igyekezék eldönteni. Szólv feltétlenül hive a kénszertársulásnak, de ennek alapja a vármegye legyen, mert anélkül nem lesz életképes.

Gróf Keglevich Gábor szerint a szervezésnek a községben kell kezdődnie, mert különben nem lesz gyökere a népből. Beliczey Géza a békéscsaba megyei gazdasági egyesület nevében a kötelező társulás mellett van, de a kerületi kamarai rendszert jobbnak tartja. Később azok megyei kamarákká alakulhatnak át.

Mérey Lajos a gazdasági egyesületek megnyilatkozása után eldöntöttnek tartja, hogy a gazdasági közvélemény túlnyomó többsége a kerületi kamarák mellett van. Indítványozza, hogy az ebben a kérdésben összegyűjtött anyagot terjesztsék a földmívelési miniszter elé és kérjék meg, hogy azon az alapon csinálja meg a gazdák érdekképviseletét. A indítványt, miután a különböző határozati javaslatokat visszavonták, a kongresszus egyhangul elfogadta. Ezzel véget ért a mai tanácskozás.

— Második nap. —

A gazdakongresszus második napjának ülését a gazdaközönség nagy érdeklődése mellett nyitotta meg gróf Desseffy Aurél, az OMGE elnöke.

Az üzemek átszervezése.

Dr. Hensch Árpád, a magyaróvári gazdasági akadémia tanára tartotta meg előadását elnökek a mezőgazdasági üzemek átszervezésének szükségéről és az átszervezés feltételeiről.

A nagy figyelemmel hallgatott előadó abból indul ki, hogy az okszerű gazdálkodásnak az az alapfeltétele, miszerint minden gazdasági üzem berendezésének a természeti és közgazdasági viszonyokhoz kell alkalmazkodni, legjobban igazolja a mezőgazdasági üzemek átszervezését. A magyar mezőúzó viszonyai az utóbbi évek alatt nagyváltottak: megdrágultak a munkabérek, emelkedtek az álla-

Forszó Budapest
Kedvezményes árak
és fizetési feltételek.

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák
Teljes gőzeke-készleteket
és gőz-utihengereket

legtekőletesebb kivitelben szállít

KEMNA J. gőzeke- és gégyár
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz.

tok és állati termékek árai, míg ezekkel szemben a növényi termékek árai alig hogy emelkedtek. Ezekből a körülményekből folyólag a mezőgazdasági üzemek átszervezésénél törekedni kell 1. a kézi erőszükséglet lehető csökkentésére; 2. az állattartás lehető fokozására; 3. az átlagtermékek lehető emelésére. Részletesen felsorolva azután, mik a teendői a gazdának, ha ezeket az alapelveket az üzem átszervezésénél keresztül akarja vinni.

Állandó nagy érdeklődéssel hallgattunk előadásra befejezőül a következő határozati javaslatot terjeszté: ló:

Kéréssek fel az OMGE, hogy tagjai sorából bizza meg azokat, a kik gazdaságukat az utolsó évtizedekben belterjes irányban átszervezték, hogy az e téren tényleg elért eredményekkel közzétételre alkalmas monografiák alakjában beszámoljanak.

Ezen monografiákban részletes adatok alapján kimutatandó lenne, hogy az átszervezés előtt miben állott az illető gazdaság üzemszerkezése s ezen rendszer mellett minő termés és jövedelmi eredmények értek el, hogy továbbá az átszervezés mi módon és mily költséggel eszközöltetett és hogy végül az átszervezés a gazdaság termés- és jövedelmi eredményeire minő hatással volt.

Gróf Desseffy Aurél, a kongresszus elnöke mondott köszönetet az előadónak munkálatairól, majd megindította a vitát a tárgy felett.

Ögróf Pallavicini Ede utal arra, hogy a mai modern mezőgazdaság megköveteli az állatok jobb takarmányozását és így szükséges, hogy megkerestessenek mindazok a módok, a melyek mellett a takarmányozást javítani lehet. Így felszólaló szükségesnek tartja, hogy fokozottabban mértékben karoltassék fel a burgonyára természet. Kapcsolatos ezzel a kérdés a mezőgazdasági szesztermelés, mely most az új rendelkezésor úgy állítandó be, hogy a gazdák ehhez az iparághoz fűződő jogos kivánságaik bevaltságát elérhessék. Utal arra is, hogy a takarmányozásnál annyira fontos korpa nagy tömegekben megy ki az országból, a mi megkárosodása a mezőgazdaságnak és ezt csakis a vasuti tarifarendszer idezi elő. Ehhez képest indítványt terjeszt elő arra nézve, hogy a kormány föliratlag keressessék fel a tarifarendszer olyan módosítására, a mely mellett a mezőgazdaság itt szóvá tett érdekei érvényesülhetnének.

Ormány János munkásképző tanfolyamok létesítését sürgeti, mert az átszervezett mezőgazdasági üzemek tanult munkaerőre szorulnak, ez pedig csakis képzéssel teremtethető meg.

Horváth Jenő (Pozsony) az erőtakarományok szállítási rendszere körül mutatkozó visszasságokat teszi szóvá.

Ugron Zoltán felszólalása után a kongresszus a határozati javaslatot, valamint a hozzá benyújtott indítványokat elfogadja.

Az agrárprogram.

Gróf Malláth József általános figyelem mellett kezdi meg ezután előadását az agrárprogramról. Erős meggyőződése szerint nemcsak a mezőgazdasággal foglalkozó osztály, de az egész nemzet jövőjének a kérdése, az agrárprogram az az út, a mely az egész nemzet boldogulása felé visz. Az agrárszempneknek áll kell hatniok az egész közeletet s épen ezért meg kell ragadni minden alkalmat az eszmék tisztázására, hogy megjelölhessük a helyet, mely őket a modern gazdasági és társadalmi élet forrongásában az ellenvészt vagy hasonló törekvések között megilleti és megvalósulá-

sukért fokozott erővel és összetartással küzdjünk tovább, mert ezred hazánk és nemzetünk jövőjét szolgáljuk.

Megállapítja, hogy az agrárizmus a gazdasági és szociális törekvések összessége, melyek sok tekintetben új irányt jölnék meg a gazdasági életben. Erről az agrárizmusról csupán néhány évtizede beszélhetünk. Születése egybeesik annak a gazdasági iránynak a fénykorával, melynek létezését közsöni Anglia fejlődésének, tümeményes gazdaságodásának példája elvakította a kontinentális államok vezetőit és a földművelés érdekeinek elhanyagolásával ezek a vezetők mindent megtettek, hogy az ipari fejlődésnek és a tőke hatalmának újait egyengessék. Itt történt az elszámitás, mert nem vetettek számot Anglia speciális viszonyaival és a kontinentális államok berendezésével, amiből be kellett következni a válságnak. Az államok áttértek a védelem rendszerre, de a belső védelem, a gyengébbnek a védelme még nem születet meg. Megmaradtak a szabadelvű intézkedések, a melyek a föld mozgátlóságát és az egyenlő osztály révén annak felaprózását vonták maguk után.

Végig vezeti a hallgatóságot az átalakulás egyes jelentős állomásain, majd kimutatja, hogy a gazdasági liberalizmus korlátlan érvényesülése ellen a küzdelem miképp szervezkedett, s miként lett ez a szervezkedés tervszerűvé. Az agrártörekvések igazi természetét sehol nem jutott elő tisztán kifejezésre, mint épen Magyarországon, a hol az minden tulajdon mentes. Legfőbb célja ennek az agrárizmusnak, hogy közzgazdasági téren újra érvényre jusson a tisztesség és hogy népünk számára biztosítsuk a megélhetést. Nem osztályérdek lebeg szemé előtt ennek az agrárizmusnak, hanem az egész társadalom érdeke. Behatóan foglalkozik a szociálisták agrárprogramjával, kimutatja annak a megtévesztéseit, s nagyhatású előadását a következőleg fejezte be:

A szociálista agrárprogramok szakítanak azzal az alaptétellel, hogy a kapitalizmus minden téren győzedelmesen halad előre, sőt arra az állápontra helyezkednek, hogy a mezőgazdaság terén a kisüzemnek jövője is van, különben nem védelemznék a parasztosztályt. Sőt a németalföldi párt, a mely az agrárprogram dolgában nem tudott megállapodásra jutni, a hági kongresszuson szükségességnek tartotta külön kiemelni azt az elvet, hogy az üzemm koncentráció a mezőgazdaság terén nem vált be. Egy másik jellemvonása a programoknak, hogy elfogadják az állam közreműködését, sőt benne látják a gyöngék és elnyomottak védelmezését s a feladatok jelentékeny részének megoldását az államból várják. De kétségkívül a legérdekesebb a programokban, hogy a kisbirtok kisaajátításáról nem mernek beszélni, mert jól tudják, hogy a paraszt antikollektivistikus érzelmű s ilyen dologról hallani sem akar. A paraszt ragaszkodik földjéhez s ha szociálista, akkor legfeljebb a más földjét osztja fel, de a magáét nem adja. Szóval a szociálisták belátják, hogy az agrárprogramnak a mezőgazdaság védelmét kell tartalmaznia. Nem szivesen teszik ezt, az bizonyos, de meg kell tenniük a cél érdekében. Mert az ő céljuk nem az, hogy a mezőgazdaságon segítsenek, hanem, hogy a parasztot a maguk céljaira megfogják. Az ő programjaikkal szemben a mi agrárprogramunk alapelvei ezek:

1. A föld egymagában még nem nemzet, de nem is haza. Amde sem nemzet, sem haza

föld nélkül nem élhet. Aki a föld, azé léven a haza: legyen tehát a magyar föld a magyaroké. A magyar föld megtartása nemzeti politikánk vezérgondolata, alapja, gyakorlati érvényesülése, mely nélkül itt e földön magyar politika el sem képzelhető.

2. A föld megtartása, megőrzése léven alapja egész nemzeti életünknek és fejlődésének; az agrárpolitika legfontosabb földadata, hogy szem előtt tartsa a földbirtok megosztását is. Legyen az megfelelő, azaz olyan, hogy a nemzet nagy tömeget, a földművelő népet jogosan és okosan kielégítse, óhajdandó helyzetbe és munkakörbe juttassa.

3. A földbirtok megosztásának, elrendezésének iránya oda törekedjék, hogy a nagy-, közép- és kisbirtokosok mindenütt lehetőleg egymás mellett, egymással és semmiesetre sem egymás ellen oly egységes erővé, szilárd alappá váljanak, melyen közzgazdaságunk többi ágai is fejlődjenek és egymás táplálói, segítői lehessenek.

4. Mindez pedig csak úgy történhessék, ha a földet megszeradtjuk, felmentjük nyomorúság és elviselhetetlen zálogterheitől, bölcs és okos, szerencsés hitelpolitikával. Ez annál inkább keresztelivhető, mert mezőgazdaságunk — bár beteg, — de még mindig elég benső (intenzív) erővel rendelkezik arra, hogy önjerejével rázza le az uszorás és igazságtalan terheket.

5. Amde önjerejét is csak akkor fejtheti ki és használhatja fel a tagadhatatlan jelenlévő krízisen való átésésre, ha:

a) az államból joggal elvárható méltányosságban részesül a hitel megoldását illetőleg.

b) ha az állambirtok és nagybirtokok bérbeadásánál első- és fősorban a parasztnak érdekeit vétnék figyelembe,

c) ha teljesen hamis alapra fektetett adórendszerünk úgy alakított át, hogy az legjobban megfeleljen azon nemzeti politikának, melynek alapja a föld megtartása, arányos boldogító ereje és az igazságos és arányos adóztatás elve.

6. Mindezek nem zárják ki, hogy ne maradjon az agrárpolitika az államkormány kezében. De akkor maga az államkormány legyen elsősorban tisztában az agrárcélköz vezérgondolatával, nemzeti politikának alapjával. Ez a vezetés, vagy bármely agrárpolitika csak akkor lehet eredményes, ha állandó s ha az államkormány a közsímsert gadaközönséggel, gadakelettel harmoniára, egyetértésre törekszik és egyes érdekkörök és pártok túlzott törekvéseitől magát megingattatni nem engedi.

7. Az agrárpolitika számol a szociáltörekvésekkel is. Nemcsak segíteni akar, de reformálni is. Ám teszi ezt mindig etikai alapon és a természetesség a fokozatosság elvének figyelembe vételével. Mert minden nemzet csak a maga természete szerint fejlődhetik. Kiserletészeknek a nemzetet és benne a nemzet legnagyobb tömeget a népet, a kismembeket kitenni s hasmen fogja. Számol a létező viszonyok exigenciáival, de küzd minden erejével azon törekvések ellen, mely a fokozatos javításokon túl izgatni, rombolni és kétes öncélú vagyombeli kielégítést erőszakosan keresztelivni akarja.

8. Az agrárprogram egyik kimagasló törekvése: nevelni a föld népet, a kismembert az alkotmányos élet gyakorlására. Azért az agrárpolitika a szociálizmus ama követelményével szemben, mely a demokratikus elvet illeti — nem zárkózik el. És így hiva az általános választójognak is, de csak azon nemzeti biz-

HALDEK magnagykereskedés, József főherceg útja, 6. cs. és kir. fenszög udvari szállítója, BUDAPEST **HALDEK**

ajánl kitűnő minőségben és jutányos árban **vesz a legmagasabb napi árban** **biborheremagot, őszi búkkönyt, nyulszapuka-, baltaczim-, csomós szösös búkkönyt, őszi borsót, ebir-, mustár-, fehér here-, löhere-, Szent-Jánosnapi rozst, őszi árpát luczerna-magot és nyári repcét**

tosítékokkal, melyek sem a magyarság túlsúlyát a népképviseletben, sem a szükséges értelmi erőt és erkölcsi erejét nem veszélyeztetik.

9. Az agrárprogram tartalmának egyik lényeges jelleme a szervezkedés, a tömörülésben rejlő erő felhasználása a nemzet erkölcsi, anyagi, fizikai erejének gyarapítására.

Teszi ezt a szervezetekkel, melynek nem célja a kereskedelem, ipar fejlődésének megakasztása. Ellenkezőleg: a tisztességtelen verseny megszüntetése, a kereskedelemben és iparnak nemzetivé tétele, pártolása nem üres jelszavakkal, de intenzív, összefogó munkássággal. A szervezeteket célja az agrárprogramban: a kereskedelem, az ipar megtisztulása, felvirágzása és kiemelése a mostani sok helyen található erkölcsi alap nélkül való helyzetből.

10. Az agrárprogram tartalma továbbá, hogy bármiként dőljön el a kiegyezés, közös vámtaruletre való tekintet nélkül, előkészítse az országot, a gazdaságüzemességét az önállóságra, a szilárd alapra, a jövő gazdasági függetlenségére.

11. Az agrárprogram célja ösztönözni és igazán fejleszteni mindazon szociális törvényeket, melyek már most vagy a közel jövőben hivatva vannak egy középosztály, mint a kisemberek talpraállítására. És ezt nem igyekszik saját céljaira használni, de a nemzet egészének boldogulására és a nemzet gyökerének ezzel gerinczének erősítésére és egységességére. A magyar egységnek nemzeti állam kiépítése és a szociális munka nála ősziesseik.

12. Az agrárprogram tartalmának jegye továbbá, hogy a nép erkölcsi és értelmi színvonalát azon magaslatra emelje, honnan ő maga tétele meg saját jól felgondolt érdekeit és fejlődésének kritériumait.

13. A kivándorlás kérdésében külön programot adni nem kell. Maga az agrárprogram érvényesítése legáltalánosabb védobástya a kivándorlás ellen.

14. A népoktatásra névze az agrárprogram kivánalma: legyen a magyar népoktatás feltétlenül és határozottan nemzeti.

Hosszas, lelkesült éjénés követte gróf Mailáth előadását, a melynek minden egyes részét köztetséssel fogadták. A nagy tudást elaruló, eszmékben gazdag fejtegetést beható vita követte, a melynek befejeztével gróf Mailáth által előterjesztett határozati javaslatot — az általános választói jogra vonatkozó szakasz kivételével — egyhangulag elfogadták.

A cigányügy.

Végül Hertelendy Ferencz, a Zalamegyei Gazdasági Egyesület elnöke változta magvas beszédében a cigányügy jelenlegi állását s felszólalása végén a következő határozati javaslatot nyújtotta be:

A Pécsért megtartott VIII. országos gazdaságkongresszus a belügyminiszterhez sürgős felterjesztés intézését határozza el, hogy az O. M. G. E. által a cigány-ügy rendezése ügyében még 1905-ben hozott betervezett javaslatok melőbb megvalósíthatassanak, nevezetesen szükségesnek tartja, hogy:

a) a kőborzányok gyermekeit hét éves korukban elhagyottaknak nyilváníttassanak és nevelésükről az állam gondoskodik;

b) a cigányok kőborlása betiltassék és szigorúan büntetessék és a kőborlásba visszacsorogó cigánytölt a lótarítás is megvonassék, hazalási és vándoripari igazolványokat egyáltalán ne kaphassanak;

c) minden kőborló cigány illetősége megállapíttassék s letelepülésre kényszeríttessék. Akiknek illetősége ki nem mutatható, a hatóság hivatalosan állapítsa azt meg oly módon, hogy az illetőségi hely az a község legyen, a hol az illető cigány legtovább tartózkodott. Hogy a miatt a községeket kiadás ne terhelje, az ily kényszerilletőségből származó költségeket vállalja az állam magára;

d) a külföldi illetőségű kőborzányok kérélehetetlenül kitoloncoltassanak és a jövőben az ország határain belül ne bocsáttassanak;

e) a kőborzányok ügyének adminisztrációja országosan központosíttassék, azaz ezen ügyek kezelése és nyilvántartása egy központi hatóságra bizassék.

Hertelendy határozati javaslatát szintén egyhangulag fogadták el.

Ezzel a napirend kimerült s gróf Dessewffy Aurél, köszönetet mondva Pécs város és Baranyavármegye közönségének a szives vendéglátásáért, a kongresszust dében 1 órakor bezárta.

A világ gabonatermése.

A földművelésügyi miniszter most tette közzé a világ gabonatermésének és a mutatózó gabonaszükségletnek becslését, még pedig a külföld államaira névze a cs. és kir. konzulátusok és a m. kir. külföldi szaktudósítók jelentései alapján. Ausztriára vonatkozólag a cs. kir. osztrák földművelésügyi miniszterterület, Magyarországra névze pedig a gazdasági tudósítók, e nagy munkásság szaktestület, továbbá a közgazdasági előadók buzgó és hasznos tevékenységével ugyancsak magyar jeles gazdálkót gyűjtött adatjelentéséből, Bosznia és Hercegovinára névze a bosznia és hercegovinai országos kormánytól, végül Horvát- és Szlavonországra vonatkozólag a horvát-szlavon országos kir. statisztikai hivatal számításai alapján.

Mintthogy a beérkezett adatok nagyobb részben becslesen alapulnak, a mult gazdasági esztendőhöz hasonlóan azokat a tél folyamán helyesbíteni fogják, a mikor a végleges eredményekről sokkal inkább állhatnak már adatok rendelkezésre.

A jelentésből kiemeljük a következőket: Az elmúlt ősz időjárása tulnyomóan csapadékos volt, nemcsak Európá, hanem világ-szerte. A bevetett terület kiterjedéséről követekezni lehet, hogy az időközönként bekövetkezett szárazabb időjárást a gazdaságüzemesség mindentel eléggé kihasználta. A zántás és vetés munkája világszerte idejében nyert befejezést, sőt egyes államokban, a hol az idő engedte és az igrkezet is megvolt hozzá, a bevetett terület növekedett is. Különösen szemmel látható a gabona területi növekedése az északamerikai részekben, nevezetesen az amerikai Egyesült-Államokban és Kanadában. Dél-Amerikában pedig Argentiniában a buza- és tengeri terület jelentékeny mértékben növekedett, azonban mire ugyanis aratásra került a sor, a learott terület meglehetősen leapedt. Észak-Amerikában az abnormális tél,

Délamerikában sáskákön kívül férgék, sőt fagy is kárt okozott és így a termés a remélt-nél kisebb. Az európai részekben csupán az orosz birodalomban, — a hol gazdasági tekintetben némileg javult a helyzet a politikai viszonyok jobbrafordulata által — mutatkozik nagyobb területi változás.

Rómánia, Bulgária és Szerbia is fejlesztették az ősziek területét; Magyarországon az 1905—906. évhez képest változatlanul egyenlő terület került bevetés alá és a nyugati kontinentális államokban sem mutatkozott törekvés a buza és általában az ősi gabonanemek területének kiterjesztésére s ha itt-ott valamennyire változott is az állapot, az semmi esetre sem volt lényeges, legalább nem annyira, hogy a mezőgazdasági produkciózóra befolyását tetemesen éreztette volna.

A közel 5 hónapig tartó tél — a közben előfordult enyhé idő követekezében — nagyon megviselte a növényzetet és különösen a gabonaféléket, a melyek jóformán állandóan a kifagyás és kipállás veszélyének voltak kitéve. Európában, valamint az amerikai Egyesült-Államokban és Kanadában nagyon sok ősi vetés kipusztult; a bevetett terület a learott területtel szemben mindenfélekévebb lett; oskókán a bevetett terület és pedig néhol jelentékeny mértékben aszerint t. i., hogy a hótakaró minő védelmet nyújtott a vetéseknek.

Németországban, Oroszországban, Romániában, Bulgáriában, Magyarországon és részben Szerbiában a vetéseknek rossz telelése miatt a termés kedvezőtlen lett.

A mi nem pusztult, vagy a gyenge, de megmaradt ősi vetések többnyire ritkák és alacsonyok voltak; annyira megviselte a téli és tavaszi abnormális időjárás a vetéseket, hogy néhol 20—70 százalékkal kevesebb magot adtak. Igaz, hogy a nyár sem volt rejtők egézbén véve kedvező; alig valahol emelkedtek az eredmények túl az átlagon, sőt többnyire azon alul maradtak úgy, hogy a termés gabonanemekben jóformán mindenütt, vagy a rendes átlagon alul mozog, vagy pedig, és ez ritkaságzamba megy, csak az átlagot érte el.

A termés-jelentés két csoportra osztja az államokat, a behozatalra szoruló s föléleggel bíró államokra, s ezek szerint csoportosítja az egyes államok termés-eredményét.

I.

(Gabonabevetésre utalt államok.)

1. Nagybritánia és Írország.

Az eddigi ismert adatok alapján az egyesült angol királyság gabonatermése becsülhető:

buza	14—14.5 millió q
rozsa	0.45—0.50 » »
árpa	14.5—15.0 » »
zab	25.0—25.5 » »

Az egyesült angol királyság ezidei gabonabevetése a rendes mennyiségnél nagyobb lesz és valószínűleg a következő évszázadok között fog mozogni:

buza	55—58.0 millió q
rozsa	0.60 » »
árpa	10—12.0 » »
zab	8—9.0 » »
tengeri	24—25.0 » »

Magyar Gazdasági Gépgyár RÉSZESEN TÁRSULAT
BUDAPEST

uagszintén **MAGÁN JÁRÓK** (utimozdonyok)
cséplési, vontatási és szántási célokra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével.)

Legtökéletesebb rendszerű

**Gőzcséplő-
készletek**

2. Franciaország.

A különböző adatok mérlegelésével az idei termés körülbelül ennyi:

	1907-ben millió métermáza
buza	93 — 97
rozs	14 — 14.5
árpa	8.5 — 9.0
zab	45 — 46.0
tengeri	6 — 6.5
tönköly	2.0

Franciaország gabonaszükséglete pedig az esetleg jövő évre átmenő készletekkel együtt lesz:

	100 millió q
buza	14.2 — 14.5
rozs	10.0 — 10.5
árpa	46.0 — 48.0
zab	10.0 — 10.5
tengeri	

3. Németország.

Megközelítőleg így becsülhetjük az évi terméseredményt:

	1907-ben
buza és tönköly	32 — 35
rozs	88 — 93
árpa	32 — 34
zab	78 — 82
burgonya	400

Tekintve, hogy Németországban a szükséglet buzában (és tönkölyben) 61—63, rozsban 102—106, árpában 50—52, zabban 82—83, tengeriben 10—12 millió q és a készlet is oly csekély, hogy a forgalom szempontjából figyelembe alig jöhet, ennek folytán a valószínű gabonabevitel becsülhető a múlt évi bevitellel szemben:

	1907-ben millió métermáza	1906-ban millió métermáza
buza és liszt	28 — 30	24.5
rozs	9 — 10	6.9
árpa	18.0	21.0
zab	23	3.8
tengeri	9.5 — 11.5	12.8

Ezzel párhuzamban a valószínű kivitel lesz:

buza és liszt	1 — 1.50	4.50
rozs és rozsliszt	1 — 2.00	4.40
árpa		0.15
zab	2 — 3.00	3.60
tengeri	0.50	0.87

4. Ausztria.

A vetések fejlődése, a mint ezt a cs. kir. földművelésügyi miniszter jelentésének szövege többször kiemelte, — eléggé kielégítő volt, föltelelezhető, hogy az eredmény is a várakozásnak megfelel.

Számításaink szerint a gabona- és burgonya-termés hozzávetőlegesen körülbelül ez:

	1907-ben
buza	14 — 14.5 millió q
rozs	23 — 24.0 » »
árpa	16 — 17.0 » »
zab	21 — 22.0 » »
tengeri	4 — 4.5 » »
burgonya	125 — 130.0 » »

Ausztriában a készletek közvetlenül az aratás előtt általában csekélyek voltak. Így tehát a különben is csekély készleteket figyelmen kívül hagyva és tekintetbe véve azt, hogy Ausztriában a gabonafogyasztás állandóan növekszik, a folyó 1907—1908. gazdasági esztendőre a szükséglet becsülhető:

buza	29 — 30 millió q
rozs	27 — 29 » »
árpa	17.5 — 18 » »
zab	22 — 23 » »
tengeri	10 — 12 » »

Az Ausztriába irányuló kivitel valószínűleg így fog alakulni:

buzában (és lisztben*)	14 — 15 millió q
rozsban	2 — 3 » »
árpában	1.5 — 2 » »
zabban	1.5 — 2 » »
tengeriben	4 — 6 » »

5. Olaszország.

A beérkezett adatokból kitűnik, hogy a gabonaneműek területe, bár a nápolyi főkonzul esökenéssel számol be, általában növekedett. Különösen emelkedett a buza területe és mert az időjárás is kedvezett a vetés fejlődésének, a termés a rendes átlagnál nagyobb lett.

Számításaink szerint az olasz királyság várható termése:

	1907-ben millió métermáza
buza	49.00 — 50.00
rozs	0.80 — 0.90
árpa	2.25 — 2.40
zab	3.60 — 3.80
tengeri	18.00 — 20.00

6. Hollandia.

Az ezidei gabonatermés megközelítő számtással

buza	1.5 — 1.6 millió q
rozs	3.6 — 3.7 » »
árpa	0.7 — 0.8 » »
zab	3.2 — 3.3 » »

7. Svájc.

Ez idejü gabonatermés:

buza	1.14 millió q
tönköly	0.53 » »
rozs	0.45 » »
árpa	0.11 » »
zab	0.73 » »
burgonya	11.05 » »

8. Belgium.

A várható termés becsülhető:

	1907-ben	1906-ban volt millió métermáza
buza	3.50 — 3.80	3.37
rozs	5.42 — 5.50	5.51
árpa	1.05	1.00
zab	4.50 — 5.50	5.00
burgonya	12.50	15.56

9. Dánia.

A berlini gazdasági szaktudósító jelenti:

Az idejü valószínű termés lesz:	
buza	1.15 — 1.25 millió q
rozs	4.50 — 4.80 » »
árpa	5.50 — 6.00 » »
zab	6.5 — 7.0 » »
árpa- és zab-	
keverék	2.50 — 2.60 » »
burgonya	10.00 — 11.00 » »

10. Svédország.

A folyó esztendőben remélhető termés:

buza	1.60 millió q
rozs	6.60 » »
árpa	3.50 » »
zab	11.00 » »

* Buzára átszámítva.

11. Norvégia.

A terméseredmény, megközelítőleg számitva, becsülhető:

buza	85.000 q-ra
rozs	250.000 »
árpa	780.000 »
zab	1.500.000 »
burgonya	6.500.000 »

12. Spanyolország.

buza	28.0 — 32.0 millió q
rozs	7.5 — 8.0 » »
árpa	18.0 — 20.0 » »
zab	3.5 — 4.0 » »
tengeri	4.0 — 4.5 » »

13. Portugália.

A valószínű terméseredmény mennyisége gyanánt, a bejelentett adatokat mérlegelve, konstataható, hogy a termés megközelítőleg:

buza	2.30 — 2.50 millió q
rozs	0.90 — 0.95 » »
árpa	1.80 — 2.00 » »
zab	1.50 — 1.60 » »
tengeri	2.50 — 3.00 » »

14. Görögország.

A termés megközelítőleg becsülhető a múlt évi eredményhez viszonyítva és pedig:

	1907-ben	1906-ban
buza	2.20	2.49
rozs	0.025	0.028
árpa	0.78	0.84
zab	0.13	0.15
tengeri	1.30	1.28

15. Egyiptom.

Az idén a múlt évi eredménnyel szemben a termés kisebb is volt és hozzávetőleg körülbelül így alakul:

	1907-ben millió métermáza
buza	4.00
árpa	2.50
zab	2.40
tengeri	10.00

(Gabonát exportáló államok.)

I. Magyarország.

A változó, sokszor kedvezőtlen időjárás, mely szeszélyessége által az idén nagyon is kitűnt, a terméseredmények rendkívül kedvezőtlen befolyással volt.

A kevésbé szenvedett vidékek türethető és jó termést adtak, azokban a vármegyékben azonban, a hol már a tél és a tavasz sok kárt okozott és a hol a nyár sem volt megfelelő, gyengén, sőt egyes helyeken rosszul sikerült a termés.

A jobb vidékek közé sorolható a Duna két vidéke és részben a Duna-Tisza köze; néhány Királyhágón tuli vármegye és a Tisza jobb partjának egy kicsiny része, Gömör vármegyével az élén.

Sem a mennyiség, sem a minőség nem elégti ki a gazdákat azokban a vármegyékben, a hol az időjárás nyomai nagyon mutatkoznak. A súlyosság, ez a rendes termésmérő és a gabona forgalom irányítója az átlagos terméshozamnál legalább is 15—20% alacsonyabb; a mennyiség pedig a rendes átlaghoz viszonyítva az oszkieknél körülbelül 35—40%-nyi kevesebbet tüntet fel.

LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNTATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGNÖKSÉGE, BUDAPEST

Nem tartozik a ritkaságok közé a 2—3 métermérés természetlag azokon a vidékeken, a hol máskor 8—12 métermérés átlagok szoktak lenni. És éppen ott, a hol a legkisebb természetlag mutatkoznak, a kvalitás silány-sága miatt sok a panasz. A 76—80 kilós aczélos szép piros színű buza helyett, a mely az Alföldön máskor a leggyakoribb, az idén többnyire ezen aluliak az eredmények; szinre és aczélosságra nézve sok helyen a buza csaknem teljesen értéktelen, mert igen sok az olyan szem, a mely a 70 kilogrammon alul maradt és természetesen minden tekintetben tehát sikértartalmában is kifogásolható. Több korpa kerül ki az ilyenből, mint a mennyi liszt.

A mi örvendetesek, ha lehet egyáltalán az ideai buzatermes körül ilyet tapasztalni, észlelhetünk, azt csakis az említett dunamenti rézekben találjuk fel.

Itt rendesek az átlagok, sőt kivételesen előfordulnak olyanok is, a melyek a mult évi kiváló eredményeket fölülmulják. Sajnos azonban, hogy ezek az átlagok igen gyérek és nem képesek ellensúlyozni az ország más részében mutatkozó nagy terméshányt, a mely néhol oly silány, hogy a vetőmagot is alig adta meg.

A mult évhez képest a buzához hasonlóan a többi termények is jóval kisebb átlagsúlyt mutatnak. Az oszkek kisebb termését tehát a kisebb sulyegységnek is tulajdoníthatjuk és tényleg az őszi buza és őszi rozs igen kis termést adtak. Talán még az árpa fizetett legkisebbét is hozomall. Ez a termény közepes termésével a gazdák fáradozását aránylag még a legjobban honorálta. A zab közel áll ugyan a közepes átlaghoz, mindazonáltal a mértékét nem üttötte meg legalább olyan arányban, a mint az kívánatos lett volna.

Az árpa minőségét nagyobb részben dicserik, szép fehérszínű sörörpánk jócskán termelt és így a forgalom és kivitel kétségtelenül meg fog élni.

A gumós növények fejlődése jobbára meg lehetős, sőt részben jó, itt-ott pedig kitünő. Egyedül a korai burgonya és az Alföldön a késői is részben apró gumóval kevésbé bízható.

A tengeri az Alföld némely vidékén eső hiánya miatt szintén gyenge és legfeljebb tűrhető, másutt azonban, a hol t. i. elegendő eső volt, jó és részben kitünő termést ér.

Takarmányfélekből a terméshozam különöz volt. Anyaszéna és mestereségek takarmány is nagybárra kielégítő mennyiségben termelt, sőt néhol a sarjtermés is tűrhető volt és csupán a szalmatermes miatt hallani panaszokat. A szalmát, mely különben kevesebb lett, megrottotta a rozsdá és az üszög; takarmányozás céljaira tehát az idén buzaszalmát aligha lesz lehetséges különösen ott használni, a hol a rozsdá nagyon elepte volt a szárazkat.

Az eddig számításba vehető elemi csapás okozta károk figyelembevételével a valószínű termés az augusztus hó 15-éig ismert csapések alapján volt:

	terület	átlagos ter- met	összes vál- köt. hold	mészhozama színű term. m é t e r m á z s a
buza	5.524.544	5.84	32.257.000	
rozs	1.977.569	5.85	10.526.900	
árpa	1.947.250	7.04	13.612.000	
zab	1.941.230	6.10	11.921.000	
tengeri	4.590.473	9.66	44.344.300	

B) *Horvát és Szlavonországokban*, a mint a zagrabi orsz. stat. hivatal jelenti, a vetések egyes vidékeken fagytól, jégesőtől és szárazságtól, a Duna- és Száva-menti vidékeken pedig árviztól elég sokat szenvedtek. Mindamelllett az ideai termés mégis nagyrésztben közepes és csak kis részben középben aluli.

Az ezidei termés a mult évről fennmaradt készletek figyelembevételével a fogyasztás szempontjából Likakrbava és Modrus-Fiume vármegyében aligha lesz elegendő.

Elegendő lesz: Zágráb- és Varasd vármegyékben; míg Belovár-Körös, Pozsega, Verőce és Szerém vármegyékben a fogyasztásra szükséges mennyiség felül meg némi felesleg is marad a kivitel céljaira.

2. Bosznia és Hercegovina.

Az 1907. év összes terméseredménye körülbelül:

buza	620.930
rozs	87.280
árpa	602.710
zab	410.970
tengeri	1.968.100

3. Oroszország

(európai és ázsiai).

A folyó esztendő gabonatermése — bár ezuttal az adatok meglehetősen hiányosak — becsülhető és pedig:

őszi buza	63—65 millió q
tavaszi buza	85—90 » »
együtt a buza	148—155 » »
őszi rozs	180—185 » »
tavaszi rozs	5—6 » »
együtt a rozs	185—191 » »
árpa	75—80 » »
zab	125—135 » »
tengeri	16—18 » »
burgonya	220—230 » »

Hozzátehető, hogy az esetben lesz meg ez a termés, hogy ha az esős időjárás mihamar megszűnik és nagyobb kárt sehol sem fog okozni.

4. Románia.

A buza és a többi termények terméshozama körülbelül ekkép becsülhető:

buza	14—15 millió q
rozs	1.2—1.4 » »
árpa	4.5—5.5 » »
zab	3.5—4.0 » »
tengeri	1.9—2.0 » »
burgonya	2—2.5 » »

5. Bulgária és Kelet-Rumélia.

Az angol szaklapok Bulgária és Kelet-Rumélia buzatermését 2.50—5.50 millió quarterre = 5.7—12.5 millió métermázsával becsülik.

Bulgária és Kelet-Rumélia összes gabonatermése körülbelül ez:

buza	8—9.00 millió q
rozs	1.50 » »
árpa	2.50 » »
zab	3.00 » »
tengeri	5.00 » »

6. Szerbia.

A konzulátusok véleményeinek figyelembe vételével a folyó esztendő várható gabonatermése a következő:

buza	3.00 millió q
rozs	0.35 » »
árpa	1.00 » »
zab	0.60 » »
tengeri	6.50 » »

7. Törökország.

(európai és ázsiai.)

Az európai és ázsiai Törökbirodalom valószínű terméseredménye becsülhető:

	európai	ázsiai	együtt	millió métermázsával
buza	5.0—6.0	7.0—8.0	12.0—14.0	
rozs	2.0—2.5	1.0—1.5	3.0—4.0	
árpa	3.5—4.0	4.5—5.0	8.0—9.0	
zab	1.5—2.0	1.0 1.5	2.5—3.5	
tengeri	5.5—6.0	5.0—6.0	10.5—12.0	

8. Az Amerikai Egyesült-Államok.

buza	175.00 millió q
rozs	7.92 » »
árpa	39.20 » »
zab	138.40 » »
tengeri	670.00 » »

9. Canada.

A folyó esztendő termése becsülhető:

buza	28—29 millió q
árpa	10—10.5 » »
árpa	30.5—31.0 » »

10. Argentina.

A folyó évben becsülhető a termés:

buzából	4.4 millió q
árpából	1.0 » »
tengeriből	3.7 » »

11. Uruguay.

A termés eredménye:

buza	2,253.441 mmázsával
árpa	6.965 » »
zab	5.433 » »
tengeri	1,819.823 » »

12. Ausztrália.

Angliai szaklapok Ausztrália buzatermését 22—24 millió q-ra teszik.

13. Algír.

Angol szaklapok Algír termését 7.8—8.8 millió q-ra becsülik.

14. Tripolis.

A gabonatermés becsülhető:

buza	1.20 millió q
árpa	1.70 » »
zab	0.15 » »

A közzétett kimutatások számszerű becsülései bár azokhoz — a hiányos statisztikai adatok következtében, — sok szó fér, kitünik, hogy a buzatermés eredménye hozzátéveleg terméscsés alapján a mult évi végleges eredménynd körülbelül 78.62 millió métermázsával kisebb.

Termett ugyanis a mult évben megközelítőleg 938.48 millió q buza s az ideai valószínű eredmény 859.86 millió q.

Az összes gabonafélékből pedig a termés-eredmény így alakult a mult évi eredménnyel szemben:

	1907-ben	1906-ban	különbözöt	millió méter m á z s a
buza	859.86	938.48	+	78.62
rozs	407.14	399.24	+	7.90
árpa	331.35	326.30	+	5.55
zab	541.19	535.92	+	6.77
tengeri	937.24	1051.68	+	114.44
Összesen	3076.78	3251.62	—	174.84

Végeredményre nézve a gabonaneműk összes terméshozama tehát hozzátéveleg mintegy 174.84 millió métermázsával kisebb: rozs, árpa, zab a mult évinél átlagban jobb, ellenben buza, tengeri kisebb termést adtak.

Hogy a folyó esztendőben a világtérmet képes-e a világ kenyérszükségletét kielégíteni, az megállapítandó, ha a fogyasztás és vetőmag-szükséglet mennyisége felül is tájékozással bírunk. Erre vonatkozólag a következő adatok vehetők irányadókul, a melyek a termést és készleteket együttesen tüntetik fel:

1907—908-ban mutatkozik szükséglet:

buza	900.77 millió q
rozs	420.27 » »
árpa	330.25 » »
zab	540.42 » »
tengeri	954.13 » »
Összesen	3145.85 millió q

Mintthogy a termés 3.076.78 millió métermázsával a készlet pedig 74.46 millió métermázsával, ennél fogva a 3.145.85 millió métermázsára tehető szükséglet látszólag fedezetet nyerhet, ha t. i. minden rendelkezésre álló gabona helyéről megmozdítható és a jövő évre készlet nem marad fenn. Ez azonban aligha fog bekövetkezni.

A Bőr- és Lithion-tartalmú, természetes és vasmentes

Salvator-forrás

kitünő sikerrel használtatik vesesebajnáld, a húgyhólyag bántalmáid és községnéld, a czukorbetegségnél, az emésztési és légségi szervek hurufajnáld.

Kapható ásványvíztelepeinkben vagy a Salva-tor-Lithion Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rósafrankpart 8.

Az e lapokban foglalt cikkeket minden utánnyomási jog fenntartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

Az országos gazdakongresszus Pécsett.	Lap
A világ gabona-termése.	649
Kérdések és feleletek.	638
Kérdés k: 20 éves ló kihérlése. P. J. — Miként pácolja helyesen a buza üszög ellen. L. P. — Szüheremag nyerve. L. L. — Vadbúkkönyv piaci ára és értéke. B. P.	638
Felelet: Mustra ökrök feljavitása. C. — Erdemesre fejőgépet beszerez. Kerpely Béla. — Erdőkormányzókártmány mellett. C. — Esömérő beszerezési forrása. C.	638
Hirek.	656

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. 20 éves ló kihérlése.

Lehet-e 20 éves csodört, a mely tenyész-képtelen, de párosodási hajlama miatt gazdaságilag hasznavehetlen, kihérlétni annak veszélye nélkül, hogy az állat az operációra reámenjen? P. J.

Kérdés. Miként pácoljok helyesen a buza üszög ellen.

Daczára, hogy minden második évben csávázom buzavető magomat, az idén relative sok üszög volt. Eddig 2%-os rézgálc oldatba mártottam a buzát és száradás után elvetetem. Úgy látszik, hogy ez nem elég az üszögnek kétszer években. Emeljem az oldat keménységét? avagy nyujtsam ki az áztatás idejét? Erre nézve kérnék ki utabizgatóst. L. P.

Kérdés. Szüheremag nyerve.

A nyári hó esőzések folytán szüheremag fogására van kilátásom. A vörös herék bajai nőnek — de még nem gomboznak. Ha szeptemberben gomloz-e vörös here, lehet még az évből kiért magtermésre számítani? L. L.

Kérdés. Vadbúkkönyv piaci ára és értéke.

Erdőkormányzat ajánlanak nekem 6 kor. 50 fill.-ért ab állomás vadbúkkönyv. Megéri-e ez a pénz a mai conjunkturát mellett? B. P.

Felelet. Mustra ökrök feljavitása az. kérdésre.

Kérdéstevő 24 db így soványan eladhatlan tehén ökröt fel akar javítani. De szálás takarmánya végkép nincs és naponként 5—6 kg. kukorica darával és buza pelyvával akar ezélt érn. Meg kell jegyezni, hogy a kukorica igen jó kiegyesítő táplálék, de tulajdonság szénhidrát lévén, egymagába nem hízaló marha takarmány. Okvetlenül kell proteínről gondoskodni, — még pedig olajpogácsák alakjában. Eleinte 1 kg. olajpogácsa későbbben 2 kilóra fokozva, 3—4 kg. kukorica darával együtt, már többet lendítene a dolgozon. Vagy e helyett szárított moslék és kukorica. Ezekkel juthatna eredményre; de egy magában a kukoricáról lebeszéltem. C.

Felelet. Erdemesre fejőgépet beszerezni az. kérdésre.

A választ mindjárt azzal kell kezdenem, hogy nem. A manapság létező fejő-gépek még nem tökéletesek és természetellenes működésüknél fogva ártalmára vannak a tőgynek. Németországban már régóta kísérleteznek ily fejő-gépekkel s olyképp alkalmazták, hogy a tőgyhöz simuló csövekkel a csöcsbimbókból kiszívják a tejet. Tudjuk hiszen, hogy min-

den tehén más és más fejést igényel s a jó fejő munkásnak éreznie kell, hogy mikor lesz üres a tőgy, a gép azonban ezt nem tudhatja s így ónási ártalmára lehet a tőgynek, a mennyiben a csöcsbimbók alján levő körzáró izmokat meggyengíti s ezek nem bírják azután megakadályozni a tőgyben meggyűlt tej ki folyását. Emellett drágák is az ily fejő-gépek. Egy Thistle-féle gép például, 4 tehén egyszeri fejésére a hozzá szükséges motor nélkül 1400 —1600 korona.

Mindenestre, az oly nagy tisztaságot igénylő tejgazdaságra nézve, óriási haladás lenne egy tökéletes fejő-gép konstruálása, de sajnos, ma ilyenmel még nem rendelkezünk.

Kerpely Béla.

Felelet. Erdőkormányzókártmány mellett című kérdésre.

A luczerna és csalomádé együtt zölden etetve oly jó takarmány, hogy erdőkarmányok alig emelhetik gazdaságosan a tej-többletet. Egész más lenne, ha csak csalomádé etetne a kérdező, mert az proteín szegény levén, nem nélkülözhet erdőkarmány adagolást. Az erdőkarmány a zöld takarmányokkal különben is csak úgy adagolható, hogy hasmenés ne legyen, mert akkor kárba vész. Ezt úgy szokták elkerülni, hogy szalmaszezekkal keverik a zöld takarmányt. C.

Felelet. Esömérő beszerezési forrása című kérdésre.

Esömérőt bármely látszer- és műszerkereskedésben beszerezhet, pl. Calderoninál Bpest, Váci-utca. A legjobbak a F. O. Assmann-félek (Ludenscheidt) mert önjegyzék. C.

HIREK.

Időjárás Jásznyakunszolgokmegyében. Közel egy hó óta keves, néhány milliméternyi eső következtével — tartó szárazság és hetekig tartó rekkelő hőség után valahára ez a vidék is kapott mintegy 20 milli esőt. Ez az eső azonban már, a csövezség szomjas tengerinek nem, csak a répának használ és használna, ha még több is hamarosan követné: az ősi mezőnek és föld munkálatnak. További eső azonban a levegő hirtelen lehűlésével, itten nem várható a hideg viharos szél után. A korábban vetett tengeri ugyanis a hosszú szárazság és időközi rekkelő hőségben kényszerítetté vált, a későbbben kiszáradt buza földekben velett pedig fejletlenül besült. A korábban velett tengeri már annyira kényszerített, hogy sok kigazda már tőri is. Sok helyen már szára is letépte van. Ezek eredménye azonban nagyon is közöves. A nagy alföldön mint b. lapjában említve van rekord termésnek híre sínes, ha pláne még számításba vették a később velett, besült tengeri fejletlen csöví és szemű termés eredménye. Sajnos, hogy ezen nagy vidék, a nagy alföld nagy része a rendkívül rossz kalászos és takarmány természellel, még a tengeri természellel sem nyer némi kárpótlást. A szőlő termése a nagy szárazságban eddig fejletlen. Termés eredmény a mult évinél csekélyebb mutatkozik.

Jásznyakunszolgok m. 5/IX 1907. N.

Szerbia és Magyarország Ausztria. Marienbadból vettük a hírt, hogy: Pasics szerb miniszterelnök innen néhány nap múlva Bécsbe utazik, s itt találkozni fog Aehrenthal kiserb külügyminiszterrel, a kivel a kereskedelmi szerződés dolgában tárgyalni fog. Pasics egy újságírónak azt a reményt fejezte ki, hogy

a kereskedelmi szerződés létrejövetelére már legközelebb várható, és hogy azután a Szerbia és Magyarország-Ausztria között való politikai viszony a lehető legbelsőbb lesz. Megjegyzendő, hogy Szerbia a legutóbbi tárgyaláson kérte, hogy leölt marhát és baromfit ideiglenesen behozhassanak, illetve tranzitból szállíthassanak Magyarország-Ausztrián át, egyben panasz emeltek a szerb szilvára kirótt kivászon koronás vámtétel miatt. Eddig a szerbek kívánságát nem teljesítették, hanem a kereskedelmi és vámszerződés véglegesítéséig minden a régiben hagyták. A szerb miniszterelnök azt a kívánságát fejezte ki, hogy legalább a szilva vámjának ügyében t lejtse le a szerb kérést. A szerb kormány nemrég kiutaztatást között külső kereskedelmi forgalmáról, a mely kedvező színben mutatja a szerb termények kelendőségét. De a kimutatásból hiányzik a marhasoportra vonatkozó rész, a mely az első félévben csak 5 millió korona volt, holott a vámháborút megelőző időben évente 32 millió koronára rugott. A visszaesés így is körülbelül 11 millió korona. Tudvalevő dolog, hogy a mi piacunk elzárása óta a szerb marhaexport pangott, új piacok megszerzése pedig nem sikerült. Könnyen érthető, hogy a szerb gazdaközönség ismét a régi kereskedelmi viszony helyreállítását sürgeti.

Tarifális támadás a magyar liszt ellen. A magyar gabona és liszt kivitele ellen egyszerre két oldalról indítottak érzékeny vasuti tarifális támadást. Az osztrák kormány felszólította az osztrák magyar államasvasutársaságot, hogy a Királyhida—Bees és Marchegg—Bécs között levő vonalszakaszon emelje föl a magyar liszt és gabona szállítási díjtételeit, a melyeket nyolcven fillérről tizenöt fillérré szállítottak le. Ebben az osztrák kormány a kincstár károsítását látja, mert a mennyivel kevesebbet vesz be így a vasut, annyival több kamatgaranciát kénytelen fizetni az osztrák kormány a vasutársaságnak. Ha a vasutársaság elegendő tesz az osztrák kormány kívánságának, úgy a magyar liszt és gabona kivételére csak a pozsonyi hajóátrakódó forgalmon át marhadat versenyképes, de ebben az esetben a pozsonyi átrakó-

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti gyapju-aukciókra,

melyek idei második sorozata f. é. október hó 10-én veszi kezdetét. Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti tehénpályaudvar” czimzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkezevényben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

Heller M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Lóhere- és luczernamagért

100 kilónként 10 koronával a napi árnál magasabbat fizetek,

ha a kaszálás idején az illető területen aranka nincs. Gazdák, kik legkevesebb 30 métermázsza magtermést várnak, sziveskedjenek erről lentjelzett céget értesíteni, mely tisztviselőinek egyikét azonnal elküldi és a herét lábán megtekinteti. Akiknek földjén még mutatkozik aranka, azok írtsák minél gyorsabban, hiszen 100 kilónként 10 korona bevételi többlet busásan megtéríti az irtási költséget.

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedése BUDAPEST.

dó állomást tetemesen ki kell bővíteni, a mi több mint négy millió korona költséget okozna. Az osztrák kormány azéki jával egvidejűleg a bosnyák kormányzat is utasította a bosznia-hercegovinai vasutakat, hogy a keskenyágúnyú vasutakra átrakott gabona- és lisztküldemények átrakása illetéket emelje föl. Ez az intézkedés szintén a magyar gabonát és lisztet sújtja, a melynek az okkupált tartományok jelentékeny fogyasztója.

A székyi kiállításról. A szeptember 29., 30. és október 1. és 2. napján Sepsiszentgyörgyön tartandó székyi kiállítás, amelyen a földmivvelésügyi miniszter is meg fog jelenni, mindenfélű nagy érdeklődéssel találkozók. A részvételre tömegesen érkeznek a bejelentésük; külön alapszabályokkal és nagyobb csoportokkal vesznek részt többek között: a marosvásárhelyi székyi kirendeltség, mely eddigi működésének eredményeit fogja bemutatni. Háromszék, Csik, Udvarhely, Brassó és Kis-Küküllő vármegyék, valamint ezek nagyobb és kisebb gazdái. A kiállítás díjai összesen 8300 koronát tesznek ki; érmék és oklevelek is nagy számban kerülnek majd kiosztásra. Az utolsó bejelentési határidő szeptember 18-ára tűzték ki. A kiállítás látogatottsága márcdig is rendkívül nagyknak ígérkezik; nagy érdeklődés mutatkozik Románia előkelő körében is. A kiállítási v. na Sepsiszentgyörgyön a vármegyeházán van.

Rozstermelés kísérletek. A növénytermelési kísérleti állomás Szepesgyörgön és Bánkúton a korán érő Hanna-rozs, és a később érő petukusi és schlaustádi rozslajtakkal tett termelési kísérletet. A szepesgyörgyi telepeken végzett kísérletről a jelentés a következőket mondja: A végzett kísérletekből határozottan állítható, hogy a petukusi rosz, miután már a második évben erősen degenerálódott, a Szepességen az ottani rozslajtesítésére nem alkalmas. Hogy a Schlaustádi és Hannarozsok termelése megokolja, a további kísérletek döntik el. A bánkúti kísérletek eddig eldöntötték, hogy a mi magyar gazdasági rozsnak az egy külföldi más rozsfélé sem multa felül, sem mennyiségben, sem minőségben.

Gazdák képviselői a dohánybevitálsánál. Az OMGE már régebbi idő óta törekedett arra, hogy a dohánybevitálsánál a dohánytermelő gazdák érdekeinek képviselőire a gazdák köréből választott szakértők alkalmaztassanak

azok helyett az ugynevezett politikai biztosok helyett, a kiket eddig a dohánybevitálsához a m. kir. dohányjövédék igazgatósága az alispán kijelölése alapján kinevezett és alkalmazott. Ezek a politikai biztosok legtöbbször olyan kérdésmesült öregebb gazdák voltak, a kiknek erre az állásra való kinevezéssel némi jövedelmert akartak biztosítani. Az OMGE dohánytermesztő szakosztályának február 7-én tartott ülésén Wekerle Sándor miniszterelnök, mint pénzügyminiszter személyesen is jelen lévén, az ott lefolyt tárgyalásból meggyőződést szerzett a gazdák kívánásának jogosságáról, minek folytán az OMGE-hez most intézett leiratával elrendelte, hogy a politikai biztosító intézmény megszüntetésével már az ideai dohánybevitálsánál minden dohánybevitáló hivatalnál az érdekelv megvegy gazdasági egyesületek kijelölése alapján a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége a pénzügyminiszter által megerősítendő gazdasági szakértőt és helyettesítve nevezzen ki, a kik megfelelő napidíjjal és utazási költségek megtérítése ellenében a dohánymintaesemők összeállításánál és a dohánybevitálsánál közreműködjenek, a gazdák érdekeit képviseljük és a dohánybevitáló tisztviselők és a gazdák között esetleg előforduló kontroverz kérdésekben a gazdák érdekeit képviseljük.

Tokaj bortermés. Néhány hét előtt az a riasztó hír került nyilvánosságra, hogy a tokaji szőlőkben nagy kárt okozott a filoxera és a lisztharmat. Természetes, hogy a külföldi lapok két kézzel kaptak ezen riasztó híren s megfolyó valótlan sallangokkal telecírázva közölték. Szerencsére a hír nem felel meg a valóságnak. Illetékes helyről jelentik nekünk, hogy a tokaji szőlők termése kielégítő lesz, sőt ha az idő kedvező marad, mennyiségileg kitűnő termés várható.

Fogatos szőlészeti eszközök bemutatása Nagydorogon. Fogatos szőlő permetező és telaj porhanyító gépbemutatót rendez a Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete a m. kir. földmivvelésügyi miniszter ur és a tolnamegyei Gazdasági Egyesület támogatásával Nagydorogon, gróf Széchenyi Domonkos ur tulajdonát képező bezeg-puszta homoki szőlőtelepen f. é. szeptember hó 12-én (csütörtökön) d. e. fel 12 órától d. u. 1 óráig. A gépek működésben lesznek bemutatva. Felhívjuk az érdekelv gazdák figyelmét a gépbemutatóra, hogy ragadják meg a kedvező alkalmat, mert újabb gépvásárlás a vidéken rendezettni nem fog.

Ciroke iparvállalat Kurticsón. Az aradvármegyei egyesület kebelében fennálló fogyasztási és értékesítő-szövetkezet vezetősége elhatározta, hogy az Arad szomszédságában fekvő Kurtics községben gyárat létesít, amely a környékbeli gazdag ciroke-termését lesz hivatva feldolgozni és készítményeivel nemcsak a hazai szükséglet kielégítéséhez járul majd hozzá, hanem a külföldi piacot is ellátja és ezzel a szociális kérdésen is segít.

A gyár egylőre mintegy 80-100 munkást fog foglalkoztatni. Miklós Jenő, a magyar cirokeipari részvénytársaság volt titkára és ezébből már is egy kereskedelmi betét-társaságot alapított.

A gödöllői méhészeti gazdaság básiúf-tanfolyama. Mint már említettük, a földmivvelésügyi kormányzat a gödöllői méhészeti gazdaságban, próbaképpen básiúf-tanfolyamot szervezett az időleges tanfolyamok keretében. A próba oly kitűnően sikerült, hogy a földmivvelési kormány méhészeti szakosztálya most a básiúf-tanfolyam véglegesíti és fölvetve a hivatásos méhésznövendékek tananyagának keretében is, kibővíve a viaszgyártás-márlással és a finomabb sűtemények gyártásával is. Azonkívül a méhészeti gazdaság legközelebb fölvezeti tananyagába a gyümölcs-befőzést, gyümölcs-aszálást, gyümölcsbor-lésítést, ecetgyártást és szeszfőzést is, hogy ezeknek a szakmáknak hozzájárulásával, minél képzettebb méhészeket neveljen az ország számára.

A házilpar fejlesztése szövetkezeti alapon. Bácsbodrogmegyében Zabik László gazdasági házilpari megbízott kezdesére 21 házilpari termelőszövetkezet alakult, a melyek már a télen 510.000 korona értékű tárgyat

készítettek és értékesítettek. Az értékesítés aként vált lehetővé, hogy a központi hitel-szövetkezetek kizárólag házilpari tárgyakat értékesítő ügyosztályt szerveztek.

A földmivvelésügyi miniszter minden egyes szövetkezetet berendzésének költségeit tárczája terhére elvállalta és e-re azélla minden egyes szövetkezetnek 1000-1000 korona állampénzt, a básiúf-megyei házilpari akcióra összesen 30.000 korona állampénzt engedélyezett, ezzel lehetővé tévén azt is, hogy a szövetkezetek 10.000 korona forgó tőke álljon rendelkezésére, amelyből a munkálkodó házilparosok készítményikre el lehet fog kapnak, míg azt a szövetkezetek központi nem értékesíti. A központ tagjai a feketehégyi, földvár, keresztúri, bácsórdasi, bácszentimriasi, dunacséfi, gombosi, hódási, jánosalmi, katymári, kishgyesi, martonosi, mohóli, öbesei, ókéri, sájkagyörgyei, zimonyi, titeli, újvidéki és kulai szövetkezetek.

Nyilítér.

Birtokbérbeadás, esetleg eladás. Négrádmegyében 12 kilom. a vasúti állomástól, 4600 m. old. szeszgrár, 1400 hl. csángósással, gámlalom dohánytermelés, szőlő, gazdasági épületekkel dusan fel szerelve, állonyos feltételek. Bővebbet szivességgel Sátorigáry, Budapest, IX., Dandár-utca 25.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

Tegnap óta valahára esőre fordult az idő, mely időjárás nagyon is szükséges az ézi vetési munkálathoz, a mennyiben sok vidéken a gazdák a szárazság miatt, ugyovágyon szántani sem bírták. Takarmányrőpára az eső szintén még elég idejében érkezett. **LÜHEREMAG.** (Vöröshere). A hangulat határozottan szálardás és ennek hatása alatt kereskedőknel a vétékdekv jelentékenyen élénkül. **LUZERNAMAGNAK** ára szintén emelkedett. **BIBORHERET** ellenben alacsonyabb árón kinalak. Nagy kereslete volt a lefolyt héten is télálló szőlő bükönyök (Vicia villosa), ézi borsókák és oszi búkányok, a jegyzések nem változtak. **Angol perlenek** jelenleg az utazó úgynökök szerének kedvességét, ára emelkedik. **BALTACZIN.** Világosszínű minőségét igen keresnek és ilyenért magasabb árú fizetnek.

Jegyzékek nyers árúrti 100 hl-ként Budapestén:

Löhéremag természetűll	132-140 K.
aranka mentes	
Löhéremag aprószerű	120-130 »
arankát tartalmazó	
Löhéremag nagyszemű	110-115 »
arankát tartalmazó	
Luczernamag természetűll	116-120 »
aranka mentes	

„AGRARIA”

magyar gépforgalmi részvénytársaság, a szab. osztr.-magy. államvasut-társ. részlezi mezőgazdasági gépgyárának vezérügynöksége.

! Hozzágyadk különös figyelmébe! EGYETEMES ACZÉLEKÉK. !

Tiszta aczélanyag saját hámorainkól.

Előrheteretlen tégelyaczéll-ekrefej. Pánczéllaczéll-bormánylemez. Magasított aczél-ekrefej. Porvédő korokok. Aczél gerendely.

Caak kitámasztott nyeregkefettel bíró taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangu magyar gyártmányok felülmúlja a legújabb és legtervezetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes talajmivvelőgépeket terjedelmesen ismertet és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldök.

„AGRARIA” Budapest, V., Váci-ut 2
Sürgőnyezim: „AGRARIA” Budapest.

Gondoskodjunk idejében teli takarmányról!

Ásványi-féle

Agraria kukoricaszárítógép

Kukoricaszár mint takarmány.

Zsembe yazás és vermesfért eljarságról kézzelgegi szolgálatk felvilágosításal.

Lévelezim: „AGRARIA” Budapest, Váci-ut 2.

Fontos figyelmeztetés! Az Ásványi-féle kukoricaszárítógép össze nem lévésztendő az amerikai Shreddekekkel, melyek inkább szeszkászák, de nem tépik a tengemesszárat és csak az Ásványi-féle szárítógép az egyetlen létező gép, mely a kukoricaszárat nem szeszkász, hanem szemenaphaságra tépi szel.

Luczernagab arankás	100—108 K.
Bizborharc	40—42 »
Baltaczim	28—40 »
Ózsi borsó	17—18 »
Ózsi búkköny	22—24 »
Szűszös búkköny	36—40 »

Gazdasági cikkek áruforgalma.

A Gazdasági Lapok heti jelentése a hét üzleti forgalmáról.

Készáru-létszede 1907. szeptember hó 5-én.

Faj	100 kilogramm készpénz ára Budapeston		100 kilogramm készpénz ára Budapeston			
	Kor-tól	Kor-ig	Kor-tól	Kor-ig		
Buza:						
Tiszavideki	75	21.55	23.05	79	22.50	23.50
.....	76	21.95	23.35	80	22.80	23.30
.....	77	22.15	23.65	81	.....	.....
.....	78	22.40	23.90	.....	.....	.....
Fühermegyő	75	21.75	22.15	79	22.50	23.70
.....	76	21.75	22.15	80	.....	.....
.....	77	21.85	22.35	81	.....	.....
.....	78	22.10	22.60	79	22.40	23.90
Postavideki	75	21.45	22.95	81	.....	.....
.....	76	21.85	23.25	82	.....	.....
.....	77	22.15	23.55	83	.....	.....
.....	78	22.50	23.90	.....	.....	.....
Bátaszék	75	.....	.....	80	.....	.....
.....	76	.....	.....	.....	.....	.....
.....	77	.....	.....	.....	.....	.....
.....	78	.....	.....	.....	.....	.....
Bácskai	75	.....	.....	80	.....	.....
.....	76	23.35	22.75	.....	.....	.....
.....	77	23.55	23.05	.....	.....	.....
.....	78	23.90	23.40	.....	.....	.....
Dezse elsőrendű közömbösű (6)	.....	.....	.....	13.10	13.30	.....
Árpa lakaranyáru, elsőrendű	.....	.....	.....	18.80	19.00	.....
..... másodrendű	.....	.....	.....	15.50	15.70	.....
Rétes elsőrendű (11)	.....	.....	.....	16.55	16.50	.....
..... másodrendű (10)	.....	.....	.....	16.15	16.50	.....
Tengőri belöldi román v. bolgár	.....	.....	.....	13.70	13.90	.....
Hopcz képzőte	.....	.....	.....	35.20	35.80	.....

Szesz.

Igen szilárd irányzat mellett a szeszárak e héten ismét drágábban zárukak. A kereslet igen nagy a kiárlat ellenben igen gyér és úgy szólván árubányi érezhető. Elkelt finomított szesz adózva 161—162 K, adótalanul 62—63 K.

Élesztő szesz adózva 160 K, adótalanul 61 K nagyban.
Denaturált szesz hordóval együtt 51—52 K kell el.
Mesógazdasági szeszdörzök részéről kontingens nyersszesz gyűrés lett ajánlva és azonnali szállítási 56—57 K kell el.
Exkontingens szesz 1—150 drágábban kell el.
Bpsten a kontingens nyersszesz ára 57-50—58-50 K.
Budapesti tegyész nagyban:
Finomított szesz adózva 161-50—162 K
Finomított szesz adózatlan 62-30—63 »
Élesztőszesz adózva 160—160-50 »
Élesztőszesz adózatlan 61—61-50 »
Nyersszesz adózva 159-50—160 »
Denaturált szesz 51—52 »

Központi Vásárcsarnokba v. déklől érkező élelmiszerek heti árjelentése.

(Gutwillig Ármn Budapest, Központi Vásárcsarnok élelmiszertömbösnyos jelentése.)

Budapest, 1907. szeptember 5.

A tojás ára jelentéktelenen javult, ajánlom a kcs. leteknek címzemre való felkúldését. Vadból kicsinyek a hozatalok, mért is az árak igen kedvezők, a beküldés feletle ajánlatos. Tejemékek iránt még mindig csekély érdeklődés mutatkozik. Prima gyümölcs, különösen jászóldó keresett cikket képez, ajánlom minél nagyobb tételek azonnali felkúldését. A busz bilet nagyon csekély változást mutat. E heti árjegyzék a következő:
Vidék: Vidékről érkezett marhahas I. eleje 90—100 K I-a hátulja 100—110 K, I-a borjúhas eleje — K, I-a hátulja K, borjúhas bórben súlylevonás nélkül 120—135 K, sertéshús szalonával 120—140 K, füstölt hús 110—140 K, szopás malac — K, sülde — K, bárány — K, mm-ként.
Fadják: K, bárány 80—100 K 6z 150—K, Bárányok korona páronként. Szarvas 80 — K dávárd 80 — K kg-ként egészben. Nyul daubonként 950 — K sülde 180—2 K fogoly 120 — K fészán 240—3 K, szalonka — K páronként.
Baromfi: Öreg tyúk 3—340 K, fiatal söténi való csirke 210—280 K, Batafalak rántani való csirke 130—150 K páronként.
Vágott baromfi: I. lud 140—154 K, II. 130—K, kacsá 150—K, pulyka — K kgrként.
Tojás: Bácskai 85—K, egyéb magyar 82—K, erdélyi 82 K lúdanánt 1440 drb.
Tejemékek: Szövetkezeti tea vaj I. 200—220 K, II. — 190 K, lózóvaj 140—150 K, turo 10—14 filler kgrként. Juhsajt — K, groje — K kgr. Buzogony 400—520 K, sárga 6—K fehér mm-ként vagontételekben.

Gyümölcsfélék. Madeline szőlő 40 fill., optorto 30 fill., chassas 36—44 fill., rétesmalma 26 fill., barack 70—90 fill. kilogrammankint. Görög dinnye 30—40 fill. drbjá, cikórkódinnye nagyság szerint.

Kimutatás

a hazai nyilvános áruraktárak és szövetkezeti gabonáraktárak gabona és olíomny forgalmáról és Kcs. leltéről. 1907. augusztus 31-től szeptember 5-ig.

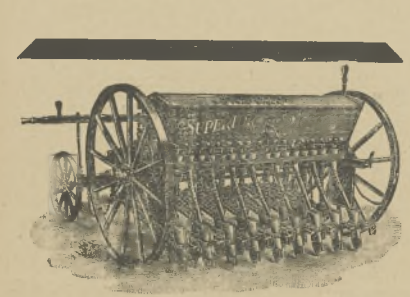
A forgalom és készlet részletezése	Buza	Rizs	Árpa	Zab	Tengőri
	mennyiség mérőszámokban				
I. Készlet és forgalom.					
Készlet 1907. aug. hó 21-én	665,860	131,942	71,922	102,638	404,962
Bérelt 1907. aug. 24-ol (rozsa)	109,821	41,290	41,284	34,100	25,091
1907. aug. 24-ol (rozsa)	53,620	6,947	15,768	31,099	43,944
Készlet 1907. augusztus hó 31-én	774,567	166,244	100,284	116,684	485,808

II. Az 1907. aug. hó 31-én megállapított készletek részletezése.

A) Nyilvános áruraktárak.					
Bács	36,380	4,600	—	35,028	138,071
Békéscsaba	32,917	1,069	3,355	708	8,781
Breasd	3,349	1,321	2,315	2,315	7,304
.....	285,138	49,571	2,44	13,722	139,081
Csikóterezs	33,336	1,237	1,254	1,667	13,234
Szeged	29,850	16,487	2,164	924	4,743
Debreczen	9,900	32,330	4,432	55	8,58
Géminyfalva	3,577	7,607	51	608	4,393
Tinnye	10,255	1,198	7,703	8,388	40,093
Kaba	3,490	78	4	0	188
Kecskemét	13,054	835	297	84	—
Kassa	1,274	401	1,071	214	—
Kisújszállás	28,817	140	1,840	1,562	866
Kisvárd	6,439	9,159	1,156	379	—
Kolozsvár	813	478	1,926	572	616
Márosvásár	122	628	160	102	8
Mátyusváros	12,054	835	297	84	—
Mátsfalva	9,102	1,088	—	—	1,327
Módos	33,831	—	2,667	12	153
Miskolc	3,344	100	4,417	2,284	—
Nagybeszterce	16,439	2,197	4,70	10,154	4,109
Nagykanizsa	34,238	5,277	20,257	4,158	5,181
Nagyzalánca	2,572	1,734	2,198	4,000	7
Nagyveny	497	—	—	—	117
Nagyvárad	11,887	896	154	14	1,204
Nyiregyháza	11,507	15,033	427	230	1,063
Nyitra	3,499	576	791	429	—
Pannónia	3,924	—	—	150	2,143
Pozsony	23,672	8,723	11,471	145	3,510
Sarvas	22,457	—	5,114	145	5,550
Szatmár-Nemet	10,390	1,294	39	1,318	6,988
Szeged	6,156	—	645	1,161	3,187
Székesfehérvár	19,173	—	287	4,332	12,021
Szombathely	13,131	43	829	80	1,918
Szovátlyai	3,387	—	514	2,089	1,785
Temesvár	50,070	—	136	16,720	270
Veszprém	10,284	—	393	1,483	4,110
Záhony	885	—	—	—	—

B) Szövetkezeti gabonáraktárak. 8,408 1,823 101 73 111

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Ordódy Lajos.**

Superior Sorvetőgépek.

— !! Legjobb felőkerékrendszer !! —
!!! Tessedk közlelebbi leírást kérnél !!!

Finom-, szántás-, csukló- és rét-boronák.
Egy- és többvasú ekék.
Háromtagú és egytagú hengerek.
Triörök. Műtrágyaszórók.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.
Gőzcséplőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozdonyok 200 HP-ig.

Allandóan újs választék.

elsőrendű magyarajta Erdélyi jármosökrök,

valamint 1 és 2 éves **Erdélyi tinókból**

a szőlőki bõrgazdaságban, Szamosújvár vasútállomástól 20 perc távolságra. Körülményes felvilágosítást készséggel ad:

Alexa Miklós, Szamosújvár.
(Szolnok-Doboka megye.)

Bitótkérelt.

Veszprém megye legjobb vidékén, állomástól 15 percnnyire, kitünõ épületekkel ellátott 2000 magyar holdas urasági kezelésben évó birtok a gazdasági felszereléssel 12 évre bérebeadó. Átadás folyó évi október 1-én. Vann benne 1230 hold jómivőségű szántó, 150 hold rét, a többi akácás-sal beültetett legelő. Komoly érdeklődőknek felvilágosítást ad

Laykauf M. Emil
a Magyar Földhelt Intézet v tisztviselője,
Budapest, VII., József-körút 22/24.

100 pár diszlószerszám.

Mellé és kummet, ezüst- és aranydíszítések, mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pokroczok, lóakarók, régi és új eszközövek, halinaszimák, zöld munkaszubbonyok, mindenféle uniformisok, lívrék, fém-, ló- és gyermek-nyersek, régi és új fogvyerek, kardok és puskák, tűzölő kaszák minden nagyságban, kézi vaszketták, másoló précek, gyepölőszárak, Candagok és mindenféle hasonló szerszámok olcsóbban mint bárhol kaphatók.

Wien, IX., Trüderlert 105. — Telefon 30,745. — A küldemény utánvétellel eszközöltek. Nem alkalmas tárgy kieseröltek.

MIKROSOL

LEGJOBB SZER

házi-és nyálkagomba penész ellen.

Festékgyár

LUTZ EDE ÉS TÁRSA

BUDAPEST VII. ÖRNAGY-U. 4.

GŐZEKE

ACETYLEN-LÁMPÁK

éjjeli gőzszántáshoz!

Nagy időmegtakarítás.

Nappali világítás.

Bárdi József automobil r.-t.

Budapest, VI., Mozsár-utca 9.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Elismerő levelek.

Szíves megkeresésére van szerencsénk értesíteni, hogy gőzekénkhez Öntől vásárolt acetylen-lámpák jól beváltak.

Szászberek, 1906. márczius 1-én.
Szászbereki uradalom.

Ezennel készséggel elismerjük, hogy a gőzeke garnitúráinkhoz szállított acetylen lámpák teljesen megfelelnek a kitzűzött czélnak.

Debreczen, 1906. február 28.
Tiszavidéki Mezőgazdák Szövetkezete.

B soraira válaszólag készséggel kinyilatkoztatjuk, hogy az Ön által szállított acetylen gőzeke-lámpa-készlettel ugy használhatóság, mint czélszerűség tekintetében teljesen meg vagyunk elégedve.

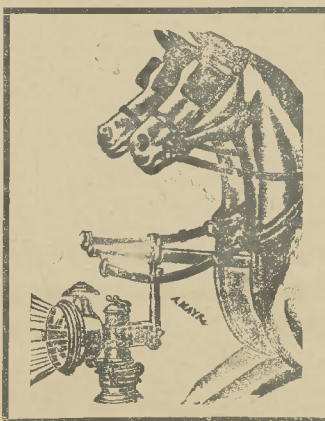
Macs, 1906. márczius 5.
Macsai uradalom.

Mult hó 27-én kelt b. levelére válaszolva, szíves tudomására adjuk, hogy gőzekeinkhez szállított acetylen lámpákkal ugy használhatóság, mint gondos, szolid szerkezetük következtében teljesen meg voltunk elégedve.

Az ekén eleinte fáklyát és kézilámpákat használtunk, de később ezeket is acetylen-lámpával cseréltük ki.

Rudna, 1906. márczius 1.

Polakovits Mátvás bérgazdasága.

Következő uradalmakban már használatban:

Derékegyházi uradalom, Dorékegyháza.

Dréher Antal uradalma, Martonvásár.

Hercz Kálmán Fia, S. A.-Ujhely.

Gróf Károlyi Imre uradalma, Csongrád-Mágócs.

Lederer Arthur és Károly uradalma Csóka.

Macsai uradalom, Macs.

Nagybecskereki Gőzeke-Szövetkezet, Nagybecskerek.

Polakovits Mátvás uradalma, Rudna.

Gróf Szirmay György központi uradalma, Szerencs.

Gróf Sztáray Sándor uradalma, Nagymihály.

Lovag Schoeller uradalma, Léva.

Schwarz Jakab uradalma, Okány.

Springer-féle uradalom, Felső Jattó, utolsó posta Tornócz.

Schillinger E. J. Hódmezővásárhely.

Szászbereki uradalom, Szászberek.

Tiszavidéki Mezőgazdák Szövetkezete, Debreczen.

Vésztői uradalom, Vésztó.

Weinberger Bence uradalma, Váramó-Csemernye.

A műtrágyázási idény beálltával

ajánlom a legkitünőbbnek elismert

eredeti **WESTFALIA** műtrágyaszórógépeket,

melyekkel mindentféle műtrágya, akár száraz, akár nedves, tetszészerinti mennyiségben legegyszerűbben vethető el.

PROPPER SAMU

gazdasági gépraktár

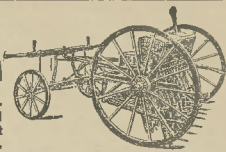
Budapest, V., Váci-körút 52. szám.

HONI IPAR!

Szabadalmazott

LOSONCI DRILL

tolókeres sorvetőgép, munkaközben beállítható, átújí és felújító-szerkezettel, szabadalmazott magmegboronálással.

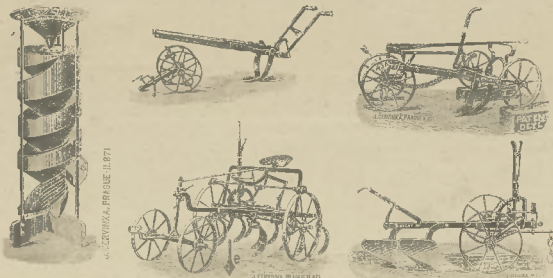

ELSŐ LOSONCI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR

BASCH és TARJÁN mérnökök, LOSONCZ.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Kizárólagos vetőgépgyár.

A kolozvári erdélyrészi országos A nagyváradi mezőgazdasági kiállításmegőzdasági kiállításon I. díjjal, tison elismerő oklevél utaltásokért aranyéremmel kitüntetve.

JOHANN ČERVINKA, PRAG 11/871.

offiert die weltberühmten automatischen Schneckenrieure, die besten Rübenheber der Welt Marke „Agrar“ neueste Stahlfeder-Cultivatoren auf 4 Rädern mit Sitz u. Bremsen, als auch 2-scharige Stahl-Pflüge, kippar, mit Deichsel.

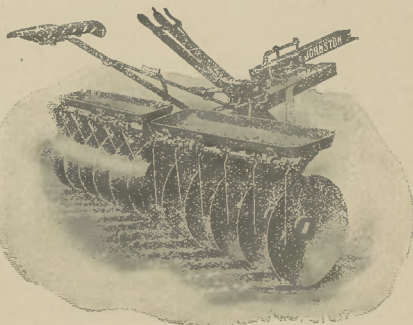
Eladó francia magbuza.

A mikosdi uradalomban eladásra kerül „Vilmoim—Andrieux“-től beszerzett eredeti vörös szemű „Bordeaux“ buza után termés, mely faj több éven át kipróbálva a kedvezőtlen téli időjárásoknak, valamint az idej nagy hőségnek kitűnően ellentállott s nagy hozama miatt is tovább termelésre nagyon ajánlható, még gyengébb talajra is. Ára vevő szakjaiban szállítva, 100 kgkint 24 korona ab zalabéri állomásunk. Vétel ára előre fizetendő.

Mintával és bővebb felvilágosítással szolgál:

Uradalmi intézőség Mikosd per Zalabér.**Tarlóhántás**

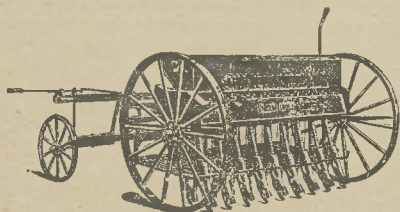
a legolcsóbb, legzselészerűbb és legtekélyesebb módon

Bächer tárcsás boronáivalvégezhető. Teljesítmény: 1 pár középerős ígélővel vagy egy pár ökörel kb. napi hat katasztrális hold. Bächer tárcsás boronája vetőszántás helyetti vetés előtt való porhanyításra, továbbá műtrágya bekeverésére is kitűnően beválik. — Ajánlom a legjobban bevált szerkezetű, teljesen aczelanyagból, páncél aczélkormánnyokkal, tegelyaczelból készült ekfejjel **EGYES EGYETEMES ÉS TOBBVASU EKEIMET**, valamint talajmivelő eszközeimet teljes szavatossággal olcsó ár és kedvező feltételek mellett.**Bächer Rudolf kizárólagos ekegyára.**Magyarországi **SZÜCS ZSIGMOND** Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz. vezérképviselő

Mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjön az

„UNICUM DRILL“

vetőgépek iránt gazdatisárainál. Ezen vetőgép az egyedüli, melylyel sík és hegyes talajon egyenletesen lehet vetni, mely a magot nem sérti és szabályosan elosztja. Több mint 26.000 darab ily vetőgép van az egész világon elterjedve, melyekről ezer és ezer elismerő nyilatkozat áll a t. gazdaközönység rendelkezésére.

MELICHÁR FERENCZ kizárólagos vetőgépgyára.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

